

DÁTUM

SZABADELVÜ
POLITIKAI
NAPILAP

II/69.

»S MOST A DOLOGRA«

8,10 Ft

Az erdélyi magyarság
nem politikai játékszer

A Magyar Külügyminisztérium legfrissebb értesítése szerint jelenleg nincsenek atrocitások, nem folyik a vér Romániában. A helyzet ugyanakkor továbbra is nyugtalanító, hiszen tovább folytatódik az alantas ösztönökre alapozó fajgyűlöli politikai erőkről szerveződése. Ezek a szervezetek erőteljesen hallatják hangjukat, s a legerőszakosabb eszközöktől sem visszariadva furkóbotokkal, baltákkal ugrasztják egymásnak a román és a magyar népet – hangoztatta a nemzetközi sajtó képviselői előtt Szokai Imre külügyminiszter-helyettes pénteken. Hangsúlyozta, hogy a marosvásárhelyi tragédia figyelmeztetés Románia vezetőinek, de egyben egész Európának is. Az események arra intenek, hogy ha nem sikerül megnyugtatóan rendezni a viszálykodást, akkor az egységesülő Európában egy potenciális Karabah alakulhat ki. A magyar kormány sajnálatlaltal veszi tudomásul, hogy Európa határai a jelenlegi körülmények között a magyar-román határnál húzódnak.

A konfliktus okait boncolgatva Szokai arra a következtetésre jutott, hogy a valódi ok a román vezetés bizonytalan, ellentmondásos magatartása az emberi jogokkal, a romániai magyarság egyéni és kollektív jogaival kapcsolatban. Az események bizonyították, hogy a rendfenntartó alakulatok a pogrom idején tetlen magatartást tanúsítottak, s nem akadályozták meg a marosvásárhelyi tragédiát. Ez a passzivitás bátorítja a fasisztoid, fajvédő alapokon működő szervezeteket. Ez egyben azzal a veszéllyel fenyeget, hogy egy új diktatúra léphet a bukott diktatúra helyébe. Magyar részről sajnálatlaltal konstataciók, hogy a román kormány nem tesz eleget a nemzetközi szerződésben önként vállalt kötelezettségeinek, nem védi meg állampolgárainak biztonságát, s nem akadályozza meg a fajvédő szervezetek működését. Igen bizonytalan az is, mennyire őszinték a román vezetőknek azon nyilatkozatai, miszerint a demokrácia megteremtését tűzik ki célul Romániában. A tettek azt bizonyítják, hogy a román politika a kisebbségek – magyarok, zsidók, cigányok stb. – ügyét a belső hatalmi harcoknak rendeli alá, s taktikai elemnek tekint a politikai játszmákban. A magyar kormány reményét fejezi ki, hogy a román vezetők meghozzák a szükséges intézkedéseket. Ugyanakkor megállapítható, hogy nemzetközi garanciák nélkül nem biztosíthatók a kisebbségek jogai. Megnyugtató lenne, ha az európai biztonsági és együttműködési folyamatban résztvevő államok meggyorsítanák egy kisebbségi charta kidolgozását.

Ami a magyar-román kétoldali kapcsolatok jövőjét illeti, Szokai Imre emlékeztetett arra, hogy a magyar vezetés a decemberi forradalom után világosan tudomására hozta a román vezetőknek: a kétoldali kapcsolatok fejlesztése elképzelhetetlen a romániai magyarok helyzetének megnyugtató rendezése nélkül. Magyar részről számos konkrét javaslatot tettek arra, hogy a deklarációkon túl lépésekkel szolgálhatnák a két nép közeledését. Most sajnálatlaltal kell megállapítani, hogy a román politikai vezetés mind ez ideig nem válaszolt érdemben a magyar javaslatokra. Ugyancsak nem adtak érdemi választ azokra a figyelmeztetésekre sem, amelyekkel a magyar vezetés immár január 22-e óta – Horn Gyula Celac külügyminiszterhez inté-

zett első levele óta – a romániai helyzetben rejlő veszélyekre próbálta ráirányítani a figyelmet. Erdemi válasz helyett ellentmondásos nyilatkozatok hangzottak el és hangzanak el mindmáig felelős román tényezőktől. Szokai Imre példaként azt a huzavonát említette, amely magyar könyvek Romániai bevitelét kísérte. Az első változat szerint azt hallhattuk Romániától, hogy nem lehet ilyen könyveket bevitni, később azt, hogy az Oktatási Minisztérium címére küldhetik meg a magyar könyveket, utóbb az hangzott el, hogy bárkinek szabadon lehet magyar könyveket küldeni, történelmi vonatkozású munkák kivételével. A bukott Ceausescu-rendszer taktikáját juttatja a magyar emberek eszébe a mostani román vezetésnek az az igyekezete, hogy külső okokban keressen magyarázatot belső problémáira. Ceausescu módszere volt az is, hogy Magyarországot vádolja a nemzeti ellentétek szításával.

A külügyminiszter-helyettes négy pontban foglalta össze a magyar kormány kívánalmait a román vezetés iránt. Magyar részről mindenekelőtt azt szorgalmazzák, hogy a román vezetés tegyen eleget alapvető kötelezettségeinek, védje meg állampolgárait, akadályozza meg a pogromokat. Követeljük a marosvásárhelyi események pontos, tényszerű kivizsgálását: nevezik meg és vonják felelősségre a bűnösöket. Magyarország követeli, Románia tegyen eleget nemzetközi kötelezettségeinek, és tiltsa be a népirító, fajgyűlöli politikát hirdető szervezeteket. Végezetül a román vezetés határozottan álljon ki a romániai magyarok egyéni és kollektív joga mellett.

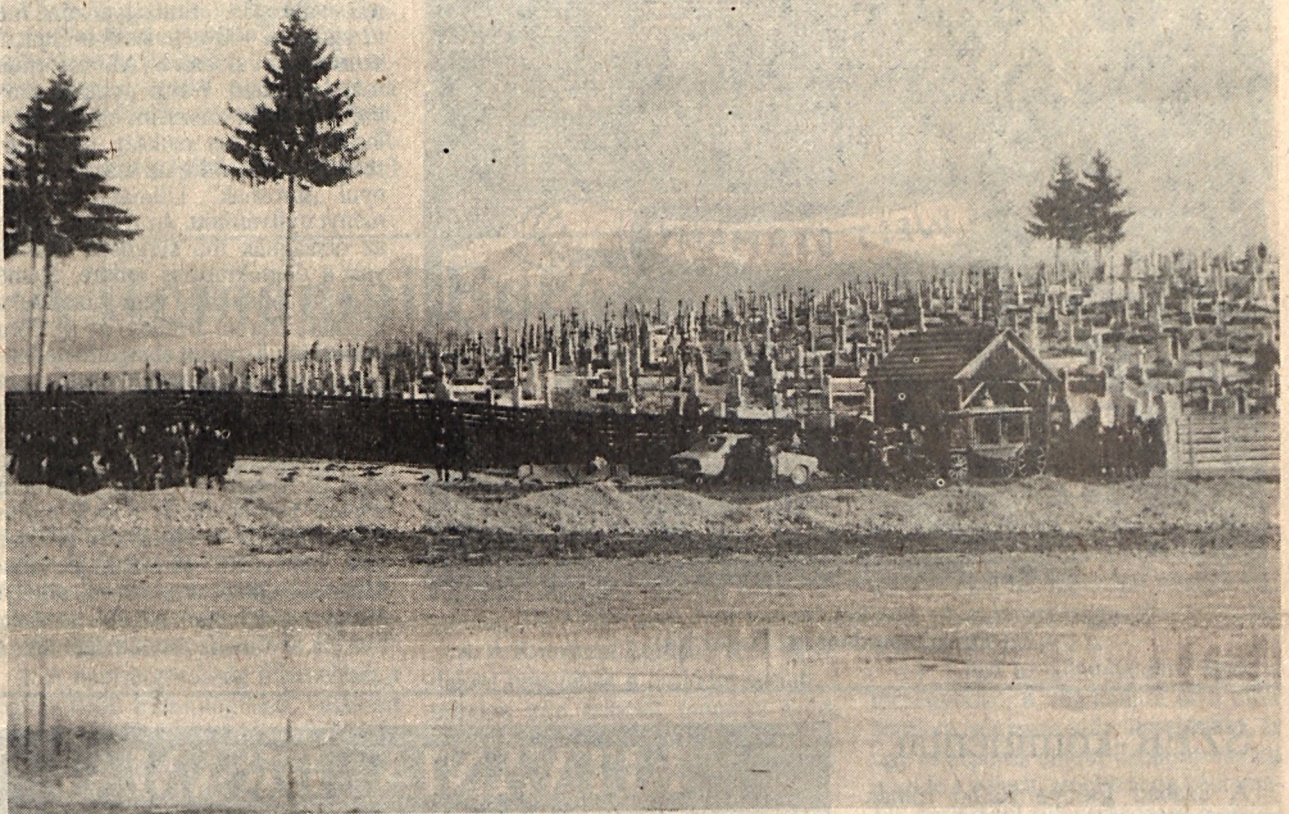
Arra a kérdésre, keletkezhet-e területi vita a magyar és a román kormány között, amennyiben nem sikerül stabilizálni az erdélyi eseményeket, Szokai Imre úgy válaszolt: területi vitához két fél kell; Magyarország azonban nem lesz partner területi vitához. Ilyen vonatkozásban tehát Erdély és Karabah helyzete eltér. A kialakult helyzet összevetése a karabahival mindössze arra utal, hogy a tudatosan szított nemzetiségi gyűlölködés a végsőkig instabillá teheti a helyzetet. Egy kérdésre válaszolva Szokai Imre sajnálatlaltal állapította meg, hogy a bukaresti magyar nagykövetet egyetlen felelős román vezető sem fogadta a vészterhes napokban. A román vezetők nem vették komolyan a magyar aggodalmakat, holott így elkerülhető lett volna a vérontás. A magyar és a román felső vezetők között a kapcsolattartás még ma sem felhőtlen, a román kormány a közvetlen kontaktusok helyett jobbra az üzengetést választja. Legutóbb Roman miniszterelnök egy nyilatkozatban jelentette be, hogy érintkezésbe kíván lépni Németh Miklós kormányfővel. A magyar kormányfő várta román kollégájának hívását, ám az elmaradt.

Többet számlázott a távfűtőmű

(A haszon a tanácshoz vándorolt Pécssett? Cikkünk az 5. oldalon)

Adjanak a főkadereknek népnyugdíjat

(Ön kire kíváncsi című sorozatunk a 6. oldalon)

Erdélyi pillanat: temetés után Csíkszentdomokoson

(Fotó: kapfinger)

Rongylabdák vagyunk?

A karok összefonódása helyett
ökölbe szorulnak a kezek

Chrudinák Alajossal csütörtökön délután beszélgettünk, vagyis az ominózus „nagykeresztal” beszélgetést követő napon. Megemlítettem, hogy van aki úgy tudja, a múlt héten kilépett az elnökségből.

– Fölfüggesztettem az elnökségben való tevékenységemet. Mint mondtam, addig: amíg nem vitatják meg, amíg ki nem derül, hogy ki idézte elő – a pártok valamelyike, a televízióból, illetve a kuratóriumból valaki, vagy valakik – ezt az ostoba helyzetet a március 15-ei ünnepek közvetítése, illetve elmaradása körül... Tudniillik, elhangzottak különböző nyilatkozatok – ezeket a nézők látták, hallották – meglehetősen kusza, ráadásul igaztalanul. Engem az azért háborított föl, hogy a pártok nagy-nagy csatározása, öklözése, vitái, rágalmazásai végül is oda vezetnek, hogy egyesek belerúgnak a televízióba. Számomra elfogadhatatlan, hogy pofozógépnek, rongylabdának vélnék bennünket, akikbe bármikor belerúghatnak. Ráadásul mi csak vinnyogjunk, de szólnunk nem szabad. Ezért ragaszkodtam ahhoz: derítsék ki, hogy mi történt. Az elnökség meghallgatott, elfogadta fölvetésemet és a szerdai másort tekintette az ügy kivizsgálásának.

– Valóban mindenki elmondhatta a véleményét, de egyértelműen nem derült ki, hogy ki, vagy kik miatt történt, ami történt.

– Mert bonyolult ez a helyzet. Alapvetően politikai ügyről van szó, hosszú politikai csatározások és taktikázások eredményéről, ezért egy sze-

mély nehezen érhető tetten. Több párt, a kuratórium, a szervező kollegák és az elnök is részt vett ebben. Kiderült, hogy a pártok egymást vádolják, hogy a közös megállapodást nem tartották be és ezzel lehetetlen helyzetbe hozták a televíziót. Ilyen körülmények között hozta meg döntését az elnök. Tehát nem az elnökség, hanem az elnök, aki világosan megindokolta döntését. Fontos tanulság a pártok számára! Ha egyszer megkötöttik valamiféle megállapodás, akkor azt be kell tartani. Ez a demokrácia. Úgy éreztem, hogy a szerdai tévéműsorban valamennyi párt képviselője egyetértett: a demokráciához a megállapodásokon, a kompromisszumokon át vezet az út. Tehát senki nem mondhatja, hogy őt nem érdekli a többiek véleménye és azt csinál, amit akar, mert ez könnyen vezethet a zsarnoksághoz és a diktatúrához.

– Mélyégesen egyetérték Önnel – mégpedig azzal együtt, hogy amit elmondott nemcsak erre a lehorgoló, mi több, fölháborító esetre vonatkozik, hanem általános érvényű.

– Minden ilyen helyzetben elsősorban a nemzet érdekeit kell figyelembe venni mindenkinél. Mert, ha a pártok csak a saját szempontjaikra, szűk érdekeikre figyelnek – korábban úgy fogalmaztam – félt, hogy a pusztító hatalomvágy tönkre tesz itt mindent. Sajnos, ez a pártoskodás vezetett oda, hogy nemzeti ünnepünket, az első szabad március 15-ét nem tudtuk méltóképpen megünnepelni. Mint ön is hallhatta, volt alternatíva.

(folytatás a 4. oldalon)

Karig Sára a hajdani kékcédulás választásra és következményeire emlékezik a 4. oldalon

Tőkés László nyilatkozata

A románok és a magyar kisebbség közötti megbékélést akarom szolgálni – jelentette ki Tőkés László a kanadai televízióknak. Elmondta: indulni szándékozik a májusi parlamenti választásokon, hogy a román parlamentben a megbékélés ügyét képviselje. „Nem akarok politikai vezető lenni, az én szerepem jelképebb” – fűzte hozzá. Kijelentette: igen kevésbé bízik a bukaresti kormányban abban a szándékában, hogy valóban a nemzetiségi ellentétek lecsendesítésére törekszik, bár azt is elismerte, hogy a román vezetés lehetőségei „igen korlátozottak”. „Illúzió lenne azt képzelni, hogy amivel a letűnt időkben a lelkeket megmérgezték, az a forradalommal elpárolgott” – mondomta.

Besúgóok voltak a képviselők?

Koalíciós egyezkedések az NDK-ban

Háromórás megbeszélés után csütörtökön este elvi megállapodás született a konzervatív és a liberális pártszövetség között egy koalíciós kormány megalakításáról. Mint Rainer Eppelmann, a konzervatív platformhoz tartozó Demokratikus Ebredés elnöke a tárgyalások után közölte, a DSU is helyet kap a koalícióban. Ez a tény része a pártszövetség által az SPD-nek tett koalíciós ajánlatnak, noha az eddig kizárta az együttműködést a DSU-val. A Liberális Demokrata Párt (LDP) vezére igen derűlátóan nyilatkozott a koalíció megalakításáról. Mint mondta, az egyes tárcák elosztásáról még nem esett szó. Ugyanakkor pénteki nyugatnémet és nyugat-berlini lapok tudni vélik, hogy a liberálisok igényt tartanak a külügyi és az igazságügyi tárcára.

Drezda főpolgármestere sikraszállt az NDK-nak az NSZK-hoz való csatlakozása mellett, a nyugatnémet alap-

törvény 23. cikkelye értelmében. Wolfgang Berghofer szerint amennyiben 1990 decemberéig helyreállítják az 1952-ben megszüntetett, öt tartományon alapuló közigazgatási beosztást az NDK-ban, akkor a tartományok jövőre testületileg kimondhatják belépésüket az NSZK-ba. A szociáldemokratákkal kacérkodó, népszerű politikus szerint legkésőbb augusztusban megvalósul a pénzügyi unió a két német állam között. Az unióval együtt jár majd a piacgazdaság bevezetése, a nyugdíjasok, nagycsaládosok, fogyatékosok és munkanélküliek szociális biztonságát szavatoló csomagterv, valamint a két német állam jogrendszerének összehangolása. Berghofer újfent cáfolta a Bild-Zeitung által korábban felröppentett kacsát, miszerint célul tűzte volna ki maga elé a majdani szászországi tartomány miniszterelnöki posztjának megszerzését. Péntek reggel a Független Nőszövetség

(UFV) felmondta a Zöld Párttal kötött szövetségét, mert úgy látja, hogy az utóbbi párt „kisajátította a két szervezett által március 18-án közösen megszerzett parlamenti mandátumokat”. Az UFV egyúttal elhatározta magát a Zöld Párt és a Szövetség, 90 által létrehozandó parlamenti frakcióval való együttműködéstől.

Más szempontból is színes azonban az NDK belpolitikai élete. Fischer, a „STASI” feloszlásával megbízott kormánybiztos csütörtökön este a ZDF televízióban elmondta: számos utalást kapott arra vonatkozóan, hogy a március 18-án megválasztott parlamenti képviselők egy része informátorként működött együtt az állambiztonsági minisztériummal. Név szerint említette Lothar de Maiziere CDU-elnököt, a miniszterelnöki poszt várományosát. Mint mondta, a bejelentések egy része névtelen, más része az állampolgári bizottságoktól érkezett, s ő személy szerint az utóbbiakat nagyon komolyan veszi. Ullmann, a Demokráciát Most mozgalom egyik vezetője szerint nincs más választás, mint egyenként megvizsgálni a 400 képviselő múltját, kiszűrendő a valóban STASI-informátorokat. Konrad Weiss nyilatkozatával kapcsolatban, miszerint esetleg új választásokra lehet szükség, ha a képviselőknek több mint tíz százaléka bizonyul „sárosnak”, Ullmann ellenvéleményt nyilvánított. Az ő nézete szerint az országnak ma sürgősen szüksége van a demokratikus rendre. Reméli, hogy a feltevések nem bizonyulnak igaznak. Bärbel Bohley, az új Fórum alapító tagja szerint elengedhetetlen az összes megválasztott képviselő személyének kivizsgálása. „Végre szakítani kell a múlttal és a múlt hazugságaival. Az új Népi Kamara számos létfontosságú és hosszú távon nagy horderejű döntést fog hozni. A STASI-múltjuk miatt Keletről és Nyugatról is zsarolható képviselők veszélyt jelentenek azokra a döntésekre nézve, amelyek évekre meghatározhatják jövőnket, Európa jövőjét” – mondta Bohley.

Nyugatnémetország és a keletnémet jövő megválasztása (Az Independent karikatúrája)

SZER-kommentár

A Szabad Európa Rádió román nyelvű adása a legutóbbi drámai eseményeket így elemezte: A román kormány, amely kétértelműségekből született és él, a kisebbségek jogainak biztosításában is sikertelen. Ha kezdettől megmondta volna, hogy a magyaroknak saját iskolájuk lehet, akkor a mostani események nem következtek volna be. Így a tévéfelvételeken az egész világ láthatta, amint románok furkósbottokkal verték a magyar tüntetőket. Szűrés Mátyás kifogásolt nyilatkozatában nem „ösi magyar földként” emlegette Erdélyt, hanem azt hangoztatta, hogy Erdélyt nem kell úgy tekinteni, mint valamelyik nemzetiség kizárólagos területét.

LITVÁNIA DRÁMAI KIÁLTÁSA

A litván kormány pénteken hajnalban drámai hangú üzenetben fordult a világ közvéleményéhez, támogatásukat kérve „a köztársaság ellen készülődő szovjet katonai beavatkozás megakadályozására”. A nyilatkozat szerint „nyilvánvaló, hogy egy másik köztársaság katonai erőt készül alkalmazni” Litvánia ellen. A dokumentum kérte a világ közvéleményét, hogy tiltakozásukkal gátolják meg az esetleges erőszakos lépést. A hírugynökségek egyébként egyértelműen Moszkva erődemonstrációjaként értékelték, hogy csütörtökön felfegyverzett katonai szállítójárművek konvoja haladt át Vilniuson. Bár a Kreml korábban cáfolta a katonai beavatkozás szándékát, helyi tisztviselők attól tartanak, hogy a hadseregből dezertáló litvánok ürügyén mégis sor kerülhet a katonai akcióra.

(A litván Legfelsőbb Tanács közleménye éppen csütörtökön számolt be arról, hogy három polgári ruhás tiszt Vilniusban elfogott és a katonai parancsnokságra hurcolt egy dezertált fiatal.) Vytautas Landsbergis litván államfő a vilniusi törvényhozás előtt kijelentette: köztársasága meg egy esetleges katonai beavatkozás esetén sem válaszolna fegyverekkel, hanem az erőszak nélküli ellenállást választaná. Landsbergis csütörtökön este sajtóértekezletet tartott, s ezen úgy vélekedett, hogy Gorbacsov-álláspontja az elmúlt időben sokkal keményebbé vált. A pártfőtitkár – vélekedett a litván politikusi – a löfegyverek begyűjtésének elrendelésével olyan benyomást akar kelteni, mintha a litván vezetés katonai akcióra készülne. Márpedig ez nem igaz, a mi küzdelmünk politikai jellegű – szögezte le.

A VILÁG HÍREI

– Fodor István, az Országgyűlés megbízott elnöke pénteken fogadta az Európa Tanács parlamenti közgyűlésének küldöttségét, amely az Európa Tanács megbízásából, magyar felkérésre, választási megfigyelőcsoportként tartózkodik hazánkban. Fodor István találkozott azzal a 65 tagú nemzetközi politikusküldöttséggel is, amely az egyesült államokbeli Nemzeti Demokrata Külügyi Intézet és a Nemzeti Republikánus Külügyi Intézet szervezésében szintén megfigyelőcsoportként érkezett a magyarországi választásokra.

– Pérez de Cuellar ENSZ-főtitkár csütörtökön Windhoekben találkozott Sergiu Celac román külügyminiszterrel. A megbeszélés részleteit nem hozták nyilvánosságra. A főtitkár szóvivője eközben ismertette de Cuellar nyilatkozatát az erdélyi eseményekkel kapcsolatban. Ebben a főtitkár hangoztatta, hogy a romániai erőszakos nemzetiségi összecsapásokról érkező hírek nagy aggodalmat keltenek.

– Az Aeroflot szovjet légitársaság beszüntette a repülőjegyek árusítását azoknak a zsidó kivándorlóknak, akik Budapesten keresztül szerettek volna Izraelbe utazni.

Az intézkedés nem érinti a turistákat, az üzletembereket, valamint azokat, akik már lefoglalták maguknak a helyet.

– Samir izraeli miniszterelnök aggodalmát hangoztatta, az izraeli diplomácia pedig felvilágosítást kért Magyarországtól azzal kapcsolatban, hogy a MALÉV bejelentette: felfüggeszti a charter-járatok indítását a Szovjetunióból Izraelbe emigráló zsidók számára. Izrael utasította nagykövetségét: kérjen magyarázatot a magyar hatóságoktól. A kormányfő „aggodalmanak” adott hangot a MALÉV döntése miatt, amelyet az váltott ki, hogy szélsőséges palesztin körökből merénnyellet fenyegetőztek. Samir szóvivője megállapította: a terroristáknak tett minden engedmény csak bátorítja őket követeléseik fokozására.

– A lengyel parlament csütörtökön feloszlatta azt a kiadói állalatot, amely a helyi sajtót negyven éven keresztül kezében tartotta. A parlament alsóháza szavazattöbbséggel fogadta el a kormány előterjesztését a Munkás Kiadó Szövetkezet (RSW) nevű vállalat megszüntetéséről. Az RSW 95 százalékban a LEMP érdekeltsége volt, s mint ilyen, jelentős mértékben

járult hozzá a kommunista párt pénzügyi forrásaihoz. A rendszerváltás után az RSW sok vállalkozása ment csődbe, de még mindig 44 napilap, 30 hetilap, 86 más kiadvány, két új hírugynökség, egy fotóügynökség felett rendelkezett. A sajtótermékek terjesztésében is monopóliuma volt.

– Ausztráliában tíz és félmillió választópolgárnak az előrejelzések szoros eredményt ígérnek. A két legerősebb párt, a 148 tagú parlamentben pillanatnyilag 22 mandátumos többséggel kormányzó Munkáspárt, illetve a Liberális Párt és a Nemzeti Párt választási tömb. A választások előtt egy nappal közzétett közvéleménykutatási adatok szerint alig egy százalék különbség alakult ki a két rivális között. A kormánypárt a lakáshitelek jelenleg 18 százalékos rögzített kamatának csökkentését(!) ígéri. Megfigyelők szerint az ausztrál viszonylatban égbekiáltó 7,8 százalékos infláció valószínűsíti a politikai dinamikát működik a kormánypárt alatt és senki sem tudhatja, hogy hány szávazót tántorít el tőle. Ezek közül vajon mennyit csábít vissza a kamatcsökkentés egyelőre még pusztán ígérete?

Román és magyar értelmiségiek felhívása

Mi, gyulai román és magyar értelmiségiek a leghatározottabban elítéljük a Marosvásárhelyen Securitate és vasgárdista elemek által szított fasisztoid magyarellenes pogromot. A fajgyűlöletnek és a kisebbség üldözésének nem lehet helye Európában. Mi gyulaiak, magyarok és románok megfogjuk egymás kezét a sötét erők viharában. Városunkban századok óta békében élnek egymás mellett magyarok, románok és németek. Sikraszállunk az általános emberi jogok érvényesüléséért, a kollektív nemzeti kisebbségi jogokért, az anyanyelvi oktatásért Romániában és szerte Közép-Európában.

Tudjuk, hogy a magyarokkal együttélő román nép nagy része elítéli a pogromot, ennek számos tanújelét adta, amikor Marosvásárhely román lakosságának túlnyomó többsége nem csatlakozott a dühöngő bandákhoz, amikor Sepsiszentgyörgyön, Kolozsváron és sok más városban a magyarokkal együtt tömeggyűléseken ítélt el a magyarellenes vérengzéseket.

Reménységgel emeljük tekintetünket a felélő román politikai erők felé, tudjuk, hogy van egy európai román értelmiségi réteg is. 1989. június 18-án, Nagy Imre temetése után meghívásunkra Gyulán járt több felvilágosult magyarbarát Párizsban élő román politikus. A legteljesebb mértékben egyetértünk abban, hogy a két nép barátságának és közös sorsának útját kell keresnünk, nincs más történelmi esély számunkra. Korábban e csoport adott ki hasonló szellemű nyilatkozatot Budapesten vezetők magyar értelmiségiekkel közösen. Most hozzátok fordulunk, európai románok: Ariadna Comea-Combes, Mihnea Berindei, Dinu Zamfirescu, Mihai Korné és hozzátok Romániában élő román értelmiségiek. Ne hallgassatok! Leplezzétek le a hazug tájékoztatást, világossítsátok fel a román népet, hogy mi, magyarok és románok csak együtt léphetünk az Európai Házba. Ha Románia elnyomja a magyar kisebbséget, a román nép is a diktatúra és barbár sötétség korszakába zuhan vissza.

Román és magyar testvérem! Csatlakozz a két nép fiainak és lányainak szolidaritási akciójához!

Gyulai magyar és román értelmiségiek

Tökés László ismét Washingtonba látogat

Tökés László erdélyi református lelkész úgy döntött, hogy hazautazása előtt még egyszer Washingtonba látogat. Célja az, hogy az események tükrében ismételtén tárgyaljon az amerikai kormány, a törvényhozás illetékeseivel és támogatásukat kérje a romániai magyarság megvédéséhez.

Heti eseménykrónika

Hétfő: – Az NDK-beli parlamenti választásokon a Szövetség Németországtól elnevezésű koalíció a szavazatok 48,15 százalékát szerezte meg. – Havel Párizsban kezdett tárgyalásokat. – Belgradban tárgyal a dél-koreai külügyminiszter. – Lemondott utolsó hivatalos tisztségéről Teng Hsziao-ping. – Felújította illusztrációt a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa. – Sao Paulóban kezdett tárgyalásokat Castro. – Marosvásárhelyen a tüntető tömeg megrohmozta a Magyar Demokrata Szövetség székházát, többen megsérültek, köztük Sütő András, akit súlyos állapotban szállítottak kórházba.

Kedd: – Folytatódta az összetűzések Marosvásárhelyen, legkevesebb nyolc halottja és többszáz sebesültje volt az eseményeknek; Sütő Andrást katonai különleges gyógykezelésre Budapestre szállították; Magyarország kérte az ENSZ Biztonsági Tanácsának összehívását. – Ulánbátorban megnyílt a Mongol Népi Forradalmi Párt KB 9. kongresszusa. – Koalíciós tárgyalásokat kezdtek a keletnémet pártok. – A bonni kormány július 1-jétől érvénytelenítette az NDK-ból érkező áttelepülők felvételére vonatkozó 1950-es törvényt.

Szerda: – Windhoekben kikiáltották Namibia függetlenségét. – Tanácskozott Sevardnadze és Baker. – Maros megyében továbbra is feszült volt a helyzet. – Londonba érkezett Havel. – Mazowiecki Washingtonban kezdett tárgyalásokat. – Nyugatnémet-pányol csúcstalálkozó volt Konstanzban. – A román kormány nyilatkozatában Magyarországot vádolta a Marosvásárhelyen történtekért. – Csien Csi-csen kínai külügyminiszter Újdelhibe érkezett. – Horn Gyulának ítélték oda a nemzetközi Károlydíjat.

Csütörtök: – Dél-Korea és Csehszlovákia diplomáciai kapcsolatot létesített. – Kolumbiában merénylet áldozata lett a baloldali elnökjelöltje. – Pérez de Cuellar ENSZ-főtitkár mérsékletre hívta fel Románia lakosságát; Petre Roman a magyar kormányfőhöz intézett üzenetében „külső erőket” vádolt a marosvásárhelyi eseményekért.

Péntek: – Lisszabonban megkezdődött az Európa Tanács és a kelet-európai országok külügyminiszteri konferenciája. – Zimbabweban tárgyal Sevardnadze szovjet külügyminiszter. – Tökés László hazautazás előtt Kanadából ismét Washingtonba látogatott. – Chilébe utazott a mexikói elnök. – Megkezdődött az Észti KP kongresszusa.

A magyar pártok állásfoglalása az ENSZ-ben

A magyar ENSZ-képviselőt pénteken felkéri a világszervezet illetékes bizottságát: köröztessék a tagországok között hivatalos okmányként a tizenegy magyar politikai párt közös felhívását, amelyben tiltakoznak az erdélyi magyarsággal szembeni brutális támadások miatt. A tagországok küldöttségeinek az Erdélyben történekről való tájékoztatására a közgyűlés hatos számú, jogi kérdésekkel foglalkozó bizottsága ad alkalmat. A testület napirendjén most szerepelnek a nemzetközi viszályok békés rendezésére, illetve a jószomszédság elveire vonatkozó javaslatok, amelyek korábbi román kezdeményezéseken alapulnak. A magyar pártok felhívása nem kerülhet az ülések napirendjére, de az a tény, hogy a küldöttségek és a nemzetközi sajtó megkapja, önmagában is figyelemre méltó.

Horn Gyula az Európa Tanács értekezletén

Joao de Deus Pinheiro portugál külügyminiszter, az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága soros elnökének meghívására Horn Gyula külügyminiszter részt vesz az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága március 24-i rendkívüli miniszteri értekezletén. A tanácskozás résztvevői az Európa Tanács és a közép-kelet-európai országok között kialakítandó új együttműködési formákat vitatják meg. Az értekezleten jelen lesz az Európa Tanács 23 tagországa, valamint hat közép-kelet-európai ország külügyminisztere, továbbá az Európa Tanács közgyűlésének elnöke, az Európa Tanács főtűkára és Jacques Delors, az Európai Közösség Bizottságának elnöke.

Tabajdi Csaba a romániai eseményekről

Mi a nacionalizmus oka?

– Ön Sütő András betegágya mellől érkezett a kecskeméti rendezvényre. Országot-világot megdöbbenített az erdélyi magyar kisebbség ellen irányuló román megnyilvánulások. Miben látja alapvetően a pálfordulás okát, hiszen még decemberben mindannyian úgy hittük, végre rendbe jön minden közöttünk...

– Úgy véljük, Romániában nem forradalom ment végbe, csupán egy hatalomváltás történt. Régebb óta kezdett világossá válni előttünk – csak eddig ezt nem nyilvánítottuk ki –, hogy miféle forradalom az, ahol néhány száz emberen kívül maradt a régi vezetői garnitúra. Ebből következik, hogy a szemlélet sem tudott változni...

– Gondolja, az események kifejeztek egy Vatra Romaneasca fasiszta célokra orientáló tevékenységének következményeit?

– Még nem egészen világos előttünk, hogy nem voltak-e más politikai erők is az események mögött. A román honvédelmi miniszter kijelentette: megvédi Románia integritását. Ez olaj volt a tűzre, mint ahogy az a felelőtlen nyilatkozata is, miszerint a romániai magyarságnak a kisebbségi jogokért vívott harca egyenlő a szeparatizmussal. Úgy látjuk – személy szerint magam is –, hogy a jelenlegi román kormány nem kezeli megfelelő súllyal a kisebbségi kérdést. Ez abból is világosan kitűnik, hogy ennek érdekében semmilyen intézkedést nem tettek. Az RMDSZ már jóval korábban figyelmeztette a kormányt a túlkapásokra, ezeknek következményeire, de elmulasztották az intézkedéseket...

– A jelenlegi román-magyar ellentét nem vezethető-e vissza időben még korábbra, gondolok itt a határok meghatározásának idejére...

– De mindenképpen. Évtizedes, évszázados dolog a nem igazságos határok kialakulása, amely nemcsak a magyarság, hanem a román nemzet tudatában területföltöltő pszichózist váltott ki, alakított ki. Ezért van az, hogy a magyar kisebbség jogos követeléseiben azonnal szeparatizmust látnak, holott épp ellenkező dologról van szó. Egy kisebbség annál kevésbé törekszik elszakadásra, minél jobban megvan a saját autonómiája. Autonómiát pedig ott kell feltétlenül biztosítani, ahol a határokat nem akarják megváltoztatni. A román szellemi elit, a nemzet máig csak az idegenek ellenében tudja önmagát meghatározni. Ez a nacionalizmus, idegengyűlölet táptalaja. Románia szellemi elitjének az lehetne az igen nagy küldetése, hogy az országban megszüntesse ezt a kisebbségi érzést. Ezt csak úgy lehetne elérni, ha felmutatják a román nép kulturális, tudományos teljesítményeit, amelyek önbecsülést szolgálhatnak. Akkor nem lesz többé szükség mítoszokra, „ki jött előbb”-elméletekre, demagógiára sem,

Az erdélyi magyar néprajzért

Kolozsvárott megalakult a Kriza János Néprajzi Társaság. A tudományos célú szervezet az erdélyi magyar néprajzosok szakmai érdekeit kívánja képviselni. Ismeretes, hogy Romániában közel négy évtizede nincs magyar néprajzi szakemberképzés és egyre kevesebb azoknak a száma, akik szakszerűen és módszeresen foglalkozhatnak az erdélyi magyarság népi kulturális értékeinek megmentésével.

Az utóbbi években – annak ellenére, hogy számtalan értékes munka vár publikálásra – teljesen elapadt a néprajzi vonatkozású könyvkiadás is. A most megalakult tudományos érdekvédelmi szervezet az erdélyi magyarság folklorjának, tárgyi néprajzának további tudományos feldolgozását és széles körű megismertetését kívánja szolgálni. Első teendőjének tekinti a hetvenes években nagy sikerrel megindított, majd rövidesen betiltott Népismereti Dolgozatok című szakmai periodika újbóli megjelentetését. De tervezik egy rendszeresen megjelenő Évkönyv kiadását is. Ez utóbbiban folyamatosan hírt adnának a Társaság tu-

dományos és közéleti tevékenységéről. Ugyancsak fontos feladatnak tartják a szakemberképzést. Jelenleg a néprajztudomány legaktívabb munkásai a kistélepléseken élő pedagógusok. Öntevékenyen, magukra hagyva, minden anyagi és szakmai segítség nélkül végzik önként vállalt munkájukat. Többségük humán szakot végzett, ám etnográfiai módszertani oktatásban egyáltalán nem részesültek, szakismeretüket lelkesedéssel pótolják. Számukra az új szervezet rövid tanfolyam keretében tervezi az alapozó képzést. A szakmai ismeretek mélyebb elsajátítására kiegészítő egyetemi oktatás keretében, a hazai szakemberek segítségével Magyarországon nyíltat lehetőséget. A képzésre vállalkozó hallgatók levelező tagozaton – előadások látogatása nélkül –, kiváló néprajzi szakemberek irányításával szereznék meg a szükséges elméleti és módszertani tudnivalókat. Előmenetelükről évenkénti vizsgák alkalmával adnának számot. Az így képzett néprajztudósok egyaránt alkalmassá válnának kutató és feldolgozó tevékenységre. Elősegíthetnek olyan etnográfiai kincsek feltárását, melyek nélkülözhetetlenek Erdély népeinek hiteles megismeréséhez. A Társaság alakuló közgyűlésén Pozsony Ferencet elnöké, Zakariás Erzsébetet pedig titkárrá választották. Almási István ismert zenefolkloristát tiszteletbeli elnöki címmel tüntették ki.

H. D. D.

(Demeter István linómetszete)

A Romániai Európa Párt programja

1. A Romániai Európa Párt nevében hordozza küldetését: Európa népeinek nemzeti identitása és az országhatárok tiszteletben tartása mellett a közös európai ház építésének szándékát; küzd az általános európai vámunyi bevezetéséért, hogy a negyvenöt éven át sínylődött kelet-európai országok lábára állhassanak, küzd a vízumkényszer eltörléséért egész Európában.

2. A nemzetgazdaság felemelését a legfejlettebb technológiákra, valamint a fejlett ipari országok tapasztalataira kívánja helyezni; a bürokratikus állami tulajdon fokozatos privatizálása, a teljes vállalkozási szabadság feltételei mellett úgy, hogy a vállalkozási adó nem sújtja a vállalkozási kedvet. Bátorítani kívánja a fejlett ipari országok vállalkozóit és bankjait, hogy pénzüikkel, tapasztalataikkal támogassák hazánkat a szabad fellendülés útján, a kölcsönös érdekek kritériumai alapján, következetesen betartandó állami garancia mellett. Szilárd gazdasági alapok nélkül nincs és nem is lehet demokrácia. Olyan gazdasági és politikai feltételeket kell teremteni, hogy elmenekült honfitársaink örömmel térhessenek haza, hogy külföldön szerzett tapasztalataikkal, kapcsolataikkal, tőkéjükkel hozzájárulhassanak az ország gyors talpraállításhoz.

3. A Romániai Európa Párt sikrasszáll a személyi, részvénytársasági tulajdonjog garantálásáért, mivel tökéletes rendszerben nincs lehetőség a fejlesztésre, új munkahelyek létrehozására.

4. Jogosnak és természetesnek tartjuk a teljesítménybérezést, a szabad szakszervezeteket és a sztrájkhoz való jogot.

5. A Romániai Európa Párt különös gondot kíván fordítani a mezőgazdaság korszerűsítésére, az erőszakos kollektívizálás nyomainak eltörlésére a szabad vállalkozás feltételei mellett, sikeres külföldi technológiák, tapasztalatok, eredmények felhasználásával; küzd továbbá az erőszakos kollektívizálás áldozatainak kártalanításáért.

6. Az együttélő nemzetiségek anyanyelvének használatát, kultúrájuk ápolását minden körülmények között elidegeníthetetlen, alapvető emberi jognak tekintjük, fellép a nemzeti uszítás bármely formája ellen, mert az uszítás súlyos erkölcsi és gazdasági válságba taszít, aláaknázza hazánk véráldozattal megszerzett tekintélyét a világban. A Romániai Európa Párt biztosítani kívánja a nemzetiségeknek az anyaországgal való kulturális, szellemi, gazdasági kapcsolattartás lehetőségét,

mint ahogy küzd besszarabiai és bukovinai testvéreink felkarolásáért is.

7. A vallási meggyőződést és hovatartozást szintén alapvető emberi jognak tekintjük, s nem kívánja az egyházak, felekezetek életét irányítani, a legkevésbé sem felülről; támogatja ellenben kapcsolattartásukat európai hittestvéreikkel.

8. A Romániai Európa Párt a társadalom magvának a családot tekint, s minden tőle telhetőt megtesz azért, hogy a gyerekek ne az utcán nőjenek fel, hogy a gyereket az anya nevelje, hogy a családfő tisztességesen eltartassa családját a jövedelméből. Különös gondot kíván foglalkozni az árva-házakkal, csecsemőotthonokkal.

9. A Romániai Európa Párt követeli, hogy egy tisztességgel ledolgozott élet után hazánk polgárai gondtalan öregseget biztosító nyugdíjhoz jussanak, s ne a nélkülözők taborát gyarapítsák.

10. A rokkantak és hátrányos helyzetűek iránti gondoskodást különösen fontosnak tartja, akárcsak az egészség- és munkavédelem szintjének emelését, a kórházi ellátás minőségi javítását nemzetközi összefogással.

11. Az oktatás bármely szintjén a depolitizálásra és a sokszínűsége szavaz; ellenzi a központi, felülről jövő uniformizálódást. Határozottan kiáll az anyanyelvi oktatás biztosításáért – az óvodától az egyetemig –, támogatja továbbá magánóvodák és -iskolák létrehozását, valamint az egyházi iskolák egykori jogaikba való visszaállítását. Különös gondot kíván fordítani az

elitképzésre, hogy a gazdaság magasan képzett szakemberek kezébe kerüljön.

12. A Romániai Európa Párt támogatni kívánja az önállóan alakult ifjúsági szervezeteket erkölcsileg és anyagiilag egyaránt, hogy ezek a szervezetek az önképzés műhelyei lehessenek; elősegíteni kívánja kapcsolattartásukat nemzetközi szinten is.

13. Küzd az államhatalmi ágak; a törvényhozó, a végrehajtó és a bírói hatalom végleges szétválasztásáért, és egy középerős elnöki hatalom mellett teszi le a voksát, amelyet egy kétkamrás parlament ellensúlyoz. Az elnöki mandátum öt évre szólna, az elnök csak egyszer lenne újraválasztható.

14. A Romániai Európa Párt követeli az erőszak bázisa: a titkosrendőrség teljes felszámolását, valamint a fegyveres testületek (rendőrség, hadsereg) depolitizálását.

15. Követeli a volt politikai foglyok és családtagjaik erkölcsi és anyagi rehabilitálását.

16. A Romániai Európa Párt nem kíván munkahelyeken politizálni, sem munkahelyi sejteteket létrehozni, és elítéli más pártok ilyen jellegű ambícióit.

17. Elítéli a bűnözés minden formáját, beleértve a politikai kalandorságot, az erőszak kultúráját, szélsőséges ideológiák terjesztését.

18. A környezetvédelem területén is nemzetközi összefogást sürget, hiszen ez közös európai ügy.

19. A Romániai Európa Párt a virágzó piacgazdaság, a nemzeti megbé-

KÖZLEMÉNY

A Nemzeti Egység Megyei Ideiglenes Tanácsának 1990. III. 16-i gyűlésén az RMDSZ Szatmár megyei szervezetét számtalan váddal illették. A Vatra Romaneasca képviselői szenvedélyesen elleneztek a magyar kisebbség egyenlő jogainak biztosítását a megye területén, indulatosan követelték többek között a Kőlcsey Líceum felszámolását, illetve eme oktatási intézmény régi szerkezetének visszaállítását, a Kossuth Lajos utca nevének azonnali megváltoztatását, valamint az államhatalmi és a közigazgatási szervezetekben működő, a magyar kisebbséget képviselő személyek visszahívását és felelősségrevonását.

A fentieket illetően az RMDSZ Szatmár megyei szervezete a következő állásponton helyezkedik 50 000 tagjának nevében kinyilvánítva:

1. Az RMDSZ kész bármikor a párbeszédre a megye román lakosságának képviselőivel, hisz a testvéri együttélés és a baráti együttműködés feltételeinek biztosítását alapvető céljának tekinti!

2. Az RMDSZ ugyanakkor hangsúlyozza, hogy ez a párbeszéd csupán a magyar kisebbség gazdasági, társadalmi és politikai jogegyenlősége elismerésének alapján jöhet létre.

Szatmárnémeti, 1990. március 17.

Az RMDSZ Szatmár Megyei Szervezetének vezetősége

Rongylabdák vagyunk?

A karok összefonódása helyett ökölbe szorulnak a kezek

(Folytatás az 1. oldalról)

Fölmerült, hogy a pártok ünnepeinkre a szomszéd országokból meghívják neves magyar írókat. Hallgattuk volna őket... különösen nagy szükségünk van erre napjainkban, amikor Romániában ismét üldözik és gyilkolják a magyarokat. Március 15-én így kiiktattuk volna a propagandát, egy időre szünetelt volna a licitálás. Tehát ismételt: az kiderült, hogy milyen erős, milyen magatartások, milyen taktikázások idézték mindezt elő. Sajnos, kiderült hogy hol tartunk, hogy háttérbe szorul a nemzet érdeke, hogy képtelenek vagyunk a nemzeti egységet megteremteni most, amikor végre saját kezünkbe vettük sorsunkat. A széthúzás és az acsakodás közepette elfelejtünk törődni a szegényekkel, nem azért fogunk össze, hogy nyugdíjasaink helyzetén javítsunk, hogy megoldást találjunk a rettenetesen fenyegető munkanélküliségre. Nem értem... Egyszerűen nem értem, miért egymás ellen szorulnak ökölbe a kezek és miért nem a nemzet súlyos gondjainak orvoslásához fonódnak össze a karok.

– A műsor után hogy döntött elnökségi tagságát illetően?

– Ma reggel, miután választ kaptam arra, hogy itt mi történt, úgy döntöttem, hogy erre a rövid, erre a néhány napra folytatom a tevékenységemet az elnökségben. E tisztelet egyébként csupán azért vállaltam, hogy ebben az átmeneti állapotban mentünk ami menthető, hogy a televízió ne váljék ismét bizonyos politikai erő, klikkek és lobbik játékszerévé.

– Legutóbb beszélgettünk a sajtószabadság hiányáról is.

– Az első lépésünk, döntésünk az volt, hogy amit a korábbi vezetés elvett a szerkesztőségektől, az alkotóműhelyektől, vagyis a szakmai döntés jogát, a költségvetést és a műhelyek autonómiáját vissza kell adni a szerkesztőségeknek. Ez is a sajtószabadság része.

v. horváth-

Az Európa Tanács megfigyelői

Az Európa Tanács tiztagú delegációt küldött Magyarországra a választások lebonyolításának tanulmányozására. A csoport tagjai pénteken elmondták, hogy a küldöttség, amely Finnország, Norvégia, az NSZK, Ausztria, Nagy-Britannia, Portugália és Olaszország képviselőiből áll, megfigyelőként érkezett ide s nem lát el ellenőri funkciókat. Programjuk szerint találkoznak a pártok vezetőivel, s tájékozódnak tőlük a választási hadjáratról. Emellett tanulmányozzák azt is, miként működik a választási számítástechnikai rendszer. A küldöttség egyik csoportja Gyulán a vidéki tapasztalatokat összegzi, a másik két csoport Budapestén marad. A megfigyelők a választások után is Magyarországon maradnak egy ideig, s tanulmányozzák, miként publikálják a választások eredményeit, s megvizsgálják a választások végeredményét is. Tapasztalataikról jelentés készül, amelyet az Európa Tanács minden egyes tagjához eljuttatnak.

A BM kérése

A közvélemény az utóbbi hetekben a sajtó, a rádió és a televízió révén több ízben értesült arról, hogy egyes városokban, községekben csoportos kezdeményezésre eltávolítottak vagy megrongáltak olyan közterületi szobrokat, amelyek eszmei tartalma nincs összhangban történelmi múltunk valós értékeivel. A BM felkéri az illetékes tanács-testületeket, hogy soron kívül vizsgálják felül a közterületeiken lévő szobrokat, és a pártokkal, társadalmi szervezetekkel egyeztetve döntsenek azok további sorsáról. Felkéri a lakosságot arra, hogy ebben a kérdésben is tanúsítsanak türelmet. A szabad választások előtti órákban hiba lenne felesleges feszültségekkel terhelni a közhangulatot.

Az ítélet: életfogytig tartó javító-nevelő munka

A „kék cédulák” hiteles története

Holnap negyvenhárom év után ismét több párt közül választhat az ország. Utoljára 1947. szeptember elsején volt erre lehetősége, ám akkor már nem volt tiszta a választás: csaltek. Ez volt a hírhedt „kék cédulás család”.

Szemtanúja, leleplezője és áldozata: Karig Sára bajai születésű műfordító.

Karig Sára régi szociáldemokrata, már az 1945-ös választásokon fiatal lányként választási elnök volt. Az 1947-es kékcédulás csalásra most így emlékezik:

– A budapesti II. kerületben a szociáldemokrata párt vezetőségi tagja voltam, s egyben a kerület választási bizottságának elnöke. Szerencsémre még 1941-ben, angolul elolvastam Köstler: Sötétség délben című regényét, s tudtam egyet s mást a sztálinizmusról. Szóval a szeptember elseji választás előtt megjelent nálam Fodor Gyula, a II. kerület kommunista párt titkára, hogy adjam át neki a megmaradt kék cédulákat. Akkor ugyanis azoknak a választóknak, akik a választás napján nem lakóhelyükön tartózkodtak, személyi adataikkal ellátott kék színű cédulát adtak, igazolványt, amivel máshol is szavazhattak. Fodort én becsületes embernek, de szemellenzős politikusként ismertem. Azt fel-
 eltem neki: „Nincs nálam a kulcs, de különben is csak az Igazságügy Minisztériumnak adhatom ki!”. Erre méregbe gurult és azt vágta a szemembe: „Nincs olyan messze Szibéria!”. Gyánút fogtam és elmentem a kerületi távbeszélő központba, ahol sok becsületes szociáldemokrata elvtársam dolgozott. Ők a kérésemre beszereltek egy olyan telefonkészüléket a kerületi választási irodába, amelyen a kerületnek valamennyi választási körzetével egyszerre beszélhettem. Megkértem minden körzetet, hogy vegyenek egy füzetet, s abba minden redkivüli eseményt jegyezzenek majd fel.

– Végül is hogyan történt a kékcédulás család?

– Szeptember elsején hajnali hat órákor megkezdődött a tíz párt közötti szabad választás. De feltűnt, hogy sokan szavaznak a kék cédula segítségével. Erre az ő adataikat elkértem a szavazatszedő helyiségből és a telefonon minden körzetnek bementam, hogy figyeljék, nem próbálnak-e még egyszer szavazni. Próbáltak. Reggel nyolc órára már a fővárosnak csak ebben az egyetlen kerületben kétszázra nőtt azoknak a száma, akik a kék cédula segítségével többször is megkíséreltek szavazni. Ez természetesen választási csalás, ezért utasítást adtam, hogy a minden szavazóhelyiség mellett ott álló rendőr igazoltassa és vegye őrizetbe e csalókat. Csakhogy ezek az emberek önmaguktól megmutatták, hogy 20–30 kék cédula is van náluk, mert hogy ők kommunista párttagok és ezt pártmunkában végzik. Hat év múlva tudtam meg, amikor hazakerültem Szibériából, hogy a csalással kísérletezőket s a csalókat letartóztatták ugyan, és beszállították az Andrássy út 60-ba, de egyik kapun bevittek, másikon kieresztették őket. Rajk László kommunista belügyminiszter telefonon felhívta Ries István szociáldemokrata igazságügy-minisztert, hogy mi történt, miért üldözik a II. kerületben a kommunista választókat? Ries odatelefontól nekem, s én beszámoltam neki mindenről. Megemlítette: az ország több részéből kaptak már telefonjelentést kék cédulás csalásokról. Így derült először fény arra, hogy a kommunista párt a kék cédulák segítségével körülbelül 30 százalékra növelte választóinak számárányát. Vagyis többre, mint a csalások nélküli 1945-ös választáson, amikor 17 százalékot kapott.

– Tudott-e arról, hogy később Ries István is elfogták és kihallgatás közben agyonverték?

– Nem! Engem ugyanis már másnap reggel civilruhás férfiak a házunk előtt elfogtak, beültettek egy lefüggönyözött autóbá és Baden bein Wine-be

vittek, a szovjet kémelhárítás központjába. Ez egyúttal ennek a több országnyi területi egységnek a szovjet megszállási parancsnoksága is volt.

– Kihallgatás közben megkínózták?

– Egy ujjal sem nyúltak hozzám, de körülbelül öt hétig nem hagytak aludni. A kihallgatás mindig éjszaka volt, de közben nappal csak ülhettem. Az öt hét sem pontos, lehet, hogy valamivel több vagy kevesebb volt, mert a fáradtságtól egybefolyt előttem az idő. Aztán a szovjet kémelhárítás egyik magasrangú katonai ügyésze közölte velem, hogy a kihallgatás után azt javasolják Moszkvának: helyezzenek szabadlábra. S mi lett a moszkvai döntés: életfogytig tartó javító-nevelő munkára száműzték, s ezt Szibériában kell eltöltenem. Arra sem érdemesítették, hogy egyáltalán megmutassanak egy vádiratot. Amikor kérdeztem, csak annyit feleltek, hogy magyar elvtársak szerint a magyarországi jelenlétem a szocializmus építését zavarná.

– Még mindig hihetetlen, hogy olyan sok hasonló ártatlan ember szenvedett a lágerekben?

– Csak egyetlen történetet mondok el. Leningrádban, valamikor a huszas évek végén egy pártbizottsági ülésen néhányan úgy vélekedtek, hogy jobb lett volna, ha az októberi forradalom egy iparilag fejlettebb országban tör ki, s onnét terjed át Oroszországra, mert Oroszországban nem volt elég fejlett ipar, ezért megfelelő erejű munkásszotyály sem volt. Egy pártvezetőt másnap Moszkvából Leningrádba érkezett, s tisztázta a kérdést, a nyilatkozók önkritikát gyakoroltak, és évtizedeken át semmi bajuk nem esett ezért. Hiszen a pártközpont utasításait hűségesen teljesítették. De jó negyedszázad múltán valaki Moszkvában felemlítette ezt a régi történetet, s a már betegesen gyáva Sztálin úgy gondolta: aki akkor Leningrádban így gondolkodott, az belől nyilván még most is a párt ellensége.

Szűrös Mátyás üzenete Mindannyian szavazzunk!

Tisztelt Honfitársaim! A választási kampány elején azzal a kéréssel fordultam Önökhöz, hogy mindent tegyünk meg ebben a bonyolult politikai időszakban is a békés átmenet érdekében. A mai nappal elül a választási kampány zaja. Vasárnap az urnák elé járulnak a választók milliói. A magyar nemzet dönthet arról, hogy mely politikai pártok, mely politikai irányzatok kezébe kívánja helyezni jövője formálásának gondját és felelősségét. A választásra jogosult állampolgár szabadon dönthet arról, hogy kit küld képviselőjének a Parlamentbe.

Kitelpesedő demokráciánk sajátos szakaszát hagytuk magunk mögött. A politikai csatározásokban erősödtek pártok, kibontakoztak személyiségek, érettebb lett a nemzet. Két hónappal ezelőtti, jogosnak látszó aggályainkat jórészt legyírta az erősödő öntudat és felelősségérzet. Demokráciából, közéletiségből egy fejlel nőt magasabbra a nemzet. A választási kampány jelentősebb vargabetűk nélkül zajlott le. Mintha mégiscsak tanultunk volna újat, tanultunk volna mások kárából, a magunk történelmi tapasztalataiból, a jövő felelősséget sejtető kilátásaiból. Persze nem mindenki, hiszen voltak szélsőséges megnyilvánulások, tapasztalható volt felelőtlenység és demagógia is. Én előbb a józan érzésű és józan gondolkodású túlnyomó többségről szóltam.

Most egy napig a meditálás, a zavartlan magunkbaszállás, a töprengő gondolkodás csendje üli meg a választási arénát, az országot. Még egy napnyi időt kaptunk mindnyájan, hogy nyugodtan megfogalmazhassuk – a nemzet és egyéni életünk szempontjából egyaránt meghatározó – döntésünket, azt az elhatározásunkat, amely kimondja a lelkiismeret és a politikai állásfoglalás utolsó szavát. Ezerszáz éves közép-európai történelmünk sodrában ez a választás páratlan a maga nemében. Most nyílik először igazán lehetőség arra, hogy szabadon dönthessünk, szavazhassunk, választshassunk.

Az első igazán szabad választás nem könnyű dilemma elé állít bennünket, az állampolgárok millióit. Most nincs mire és kire hivatkozni, nincs mivel magyarázkodni! Vállalni kell a személyes felelősséget a döntésért, a tettért, azért, hogy ki kire adja a szavazatát. Ez pedig megnöveli kinek-kinek a döntésben játszott szerepét, felelősségét. Az emberi tartás, a jellem, az igaz hazafiság íratlan szabályai arra szólítanak most bennünket, hogy állampolgári kötelességünk élni a választás jogával. Súlyos mulasztás lenne a tartózkodás, a távolmaradás a szavazástól. Ne feledjük, a mostani nagy lehetőséget egyhamar aligha ismétli meg számunkra a történelem.

Honfitársaim! Ezekben a napokban Európa, de túlzás nélkül mondhatom, a világ figyelme hazánkra irányul. Nemzetünk politikai érettségének, kulturáliságának egyik fokmérője lehet az, hogyan zajlanak le a választások. Közös érdekünk, hogy a választások tisztaságán ne essék folt. Kérem tehát szavazásra jogosult Honfitársaimat, hogy vasárnap mindannyian járuljunk a szavazóurnák elé, és tegyünk hitet a szabadság, a demokrácia, a Magyar Köztársaság mellett.

Az 1947-es választási család leleplezője: Karig Sára

Valamennyi vezető leningrádi funkcionáriust kivégezték, feleségeiket pedig a szibériai Tajsetbe száműzték. A bűncselekményünket így hívták: „családtag”.

– Egy ekkora nép hogyan tűrhette el mindezt ilyen sokáig?

– A szerintem Lenin és szűk köre: Kirov, Gorkij, Ordzsonikidze, Lunacsarszkij valóban szűk kör volt ahhoz, hogy ennyi idő alatt megváltoztassa a sokféle nemzetiség sokféle s mélyen gyökerező hagyományát a gondolkodásban. A lelkiük mélyén sokan közülük vallásosok maradtak. Évszázadok alatt megszokták, hogy a cárizmus kegyetlen volt és nagyon is megtanulták a türelmet.

– Sajátos embertípus lehetett a lágerőr?

– A belügyhöz besorozott katonáknaként kezdték, s a többségük nem volt rosszindulatú. Akadt közülük, aki Vorkután a foglyok sorában találta meg évek óta eltűnt testvérét. A legtöbbről mi is feltételeztük az emberi tisztességet, s ők ezt a lehetőségeikhez képest tisztességgel viszonyozták. Ez néha a visszajára fordult, mert én – az egyébként 7832-es számú vorkutai fogoly – többször szenvedtem éppen az örök emberi tisztessége következtében. Egyszer Moszkvában egy átménő börtönben ferdeszemű üzbeig ör nyitotta ki a cellám kémlelő ablakát „Szereget a szőlőt?” – kérdezte. „Igen!” – feleltem és ő fűrtönként bedobált vagy két kilót. Mire az éhségtől összeszűkülte gyomrommal megemésztettem, rosszul lettem. De betyárbecsületeiből nem tehettem meg, hogy a szőlő maradékaiból rájöjjenek a jóságára s ő fizessen rá, hogy emberséges volt. Aki viszont karrierista volt közöttük, az kegyetlenkedett is, s az ilyen általában továbbszolgáló lett. z órség és a családtagjaik s az úgyn vezetett szabadok még melegágyi zöldséget is természetek, persze csak rövid gyökerű,

mint például a retek. Mi, foglyok a munkateljesítmény szerint kaptunk enni, s ezt minden emberről pontosan nyilvántartották. A legtöbb szenvedést a közénk kevert közbűntényesek okozták, akik többnyire brigádfelvezetők voltak. Hiszen bennük inkább megbíztak, mint bennünk, a rendszer ellenségeiben.

– Hogy élte túl mindezt ott fent az Északi sarkkörön?

– A renkívvüli hideg miatt kiújult a korábban már operált középfülguyulladóm, ezenkívül még kétszer megoperáltak ott is. Utána orvos, ill. gyógyszerész mellett dolgoztam, majd a gyerekkoromban a bátyámtól elesett könyvkötéssel foglalkoztam. Így néha még cukorhoz is hozzájutottam.

– Segített-e a túlélésben a korábbi éveiben szerzett soknyelvű kultúrája, egyáltalán az, hogy kultúremler?

– Az igen nagy ország minden nemzetiségéből, minden értelmiségi foglalkozásából voltak fogolytársaim. Megbarátkoztam velük, sőt, aki még él, azzal maig tart a barátság. Nemsokára kötetbe rendezem Vorkután frott verseimet.

– Mi lett Fodor elvtársal, aki jóelőre megfenyegette Önt Szibériával, s ez a fenyegetés valóra is vált?

– Ügylátszik, jó pártmunkát végzett, mert később, amikor a sarkkörtől évek miatt idehaza 60 százalékos rokkant lettem – Sztálin halála után, 1954-ben ugyanis bűncselekmény hiányában hazaengedtek – nos, ő magas beosztásban, az Országos Nyugdíjintézet vezetőjeként írta alá a nyugdíjzárósomat. Nekem meg idehaza Baján már 1948-ban meghalt az édesapám: belehalt abba, hogy nem tudta, hová tűntem el. Ő volt Karig Emil, a Bajai Liszt Ferenc Zeneiskola és a Bajai Liszt Ferenc Társaság megalapítója, a város szeretett hagedűtanára.

Földessy Dénes

Európai nyitás – az agrárközgazdász szemével

Több napot töltött Belgiumban, felsőoktatási intézmények vendégként Csáki Csaba professzor, a budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem rektora. Genfben a fennállásának 175. évfordulóját ünneplő egyetem díszdoktori oklevelét vehette át, Brüsszelben az Európai Közösségek tisztségviselői, Gentben agrárközgazdászok tekintélyes gyülekezete előtt tartott előadásokat, csereprogramokról tárgyalt. Az MTI brüsszeli tudósítójának interjúja kért a professzortól belgiumi tapasztalatairól.

– *Professzor úr, mit tartalmaz a díszdoktori cím indoklása?*

– Az Elsevir kiadónál 1986-ban jelent meg a szimulációs módszerek, a rendszerelemzés mezőgazdasági alkalmazásáról szóló könyvem, ennek tételeire utaltak az indoklásban. A mezőgazdaság különböző problémáinak közgazdasági vizsgálatát, a nemzeti agrárpolitikák elemzését, gyakorlatilag a központi tervezett mezőgazdasági rendszerek működését írtam le matematikai nyelven, a nyugatiak számára is érthető módon. Számba vették azt a KGST mezőgazdasági modellt is, amelyben ezt a régiót globális mezőgazdasági vizsgálatnak vettem alá.

Honorálták továbbá a különböző nemzeti agrárpolitikák összehasonlítására folytatott tanulmányaimat, illetve a Világbank, a FAO keretében a kelet-nyugati, illetve az észak–déli kapcsolatok ápolására kifejtett tevékenységét, az Európai Agrárközgazdász Társaság érdekében végzett munkát, s talán az is közrejátszott ebben, hogy 1988-ban engem az Agrárközgazdász Világszövetség elnöksévé választottak az 1991–94-es időszakra. S persze, régóta intenzív kapcsolat áll fenn a genti és a budapesti közgazdasági egyetem között.

– *Mi olvasható az ön műveiben, mit mondott itteni előadásain, mennyire tartja életképesnek a kelet-európai mezőgazdasági rendszereket?*

– Megpróbáltam itt kifejtetni, milyen folyamat eredménye az, hogy nemcsak reformról, nemcsak modelltől, de rendszerváltásról van szó Kelet-Európában, s ennek agrárközgazdászai vonatkozásait ismertem. Ráműttem, hogy a KGST gyakorlatilag összeomlik, mivel a Szovjetunió egyre inkább fizetésképtelenné válik. Elmondtam, hogy a Szovjetunió áttérési élelmiszer-szervizálásait a nyugati eladók irányába, mert azok még adnak hitelt, míg a keleti országok, köztük a Szovjetunió legnagyobb KGST-beli élelmiszer-szállítója, Magyarország, azt mondják, hogy ha nincs ellentét, nincs élelmiszer sem.

Ezt mutatja, hogy az elmúlt kilenc

hónapban a szovjet élelmiszerimport Nyugatról 60 százalékkal, ezen belül a húsimport több mint 260 százalékkal nőtt. Ez valójában a magyar húszállítások és a kelet-európai szállítások kiváltása hitellel támogatott szállítók irányában, ami egyben azt is jelenti, hogy Kelet-Európában eladatlan készletek halmozódnak fel. A kelet-európai nyomás azt jelenti, hogy ezek az országok az EGK országaiba próbálják átirányítani azt az élelmiszert, amit eddig a Szovjetunióknak adtak el.

– *Miként jellemezte a piacgazdaság kiépítésének helyzetét Kelet-Európában?*

– Elmondtam, milyen arányba fejlődnek ezek az országok. Az első helyen a tulajdonreformról, a földtulajdonlás kelet-európai dilemmáiról beszéltem – kezdve a Szovjetunióval, ahol elsősorban még csak bérletekről van szó, egészen Magyarorszáig, ahol a tulajdonosi rendszer alaposabb átalakulása is felmerült.

– *Nem fogja nálunk veszélyeztetni a tulajdonreform a ma már kialakult magyarországi mezőgazdasági struktúrát?*

– Ezt itt is felvetették partnereim, de véleményem szerint ez a struktúra nem adekvát egy valódi piacgazdaság körülményei között, ezért egy jóval rugalmasabb rendszert kell kialakítani. Olyat, amelyben megnő a magánvállalkozás szerepe. Az utóbbin nemcsak kisbirtokot és minigazdaságokat értek, mert nem lenne szerencsés, ha ezeknek száma túlságosan növekedne, hanem életképes gazdaságok viszonylag törésmentes kialakítását is. Az első időszakban ezeket szinte „inkubálni” kell, és partnereim részéről is nagy érdeklődést tapasztaltam azzal kapcsolatban, hogy miként segíthetnek ezt a folyamatot hitelekkel, szakértelmekkel.

Elmondtam továbbá, hogy a szövetkezetek átalakítására is szükség lesz, ennek módját a tagokra kell bízni, de segíteni kell őket a különböző modellekkel, változatokkal – hiszen nyilvánvaló, hogy egy ilyen piacgazdaság nagyobb kockázatokkal fog járni mind a magánvállalkozók, mind a szövetkezetek számára. S én úgy gondolom, akkor járunk el helyesen, ha azokat, akik rosszul gazdálkodnak, nem húzza ki valaki a csávéból, hanem tönkremenek. Másrészt a piac nem funkcionál. Hangsúlyoztam az állami vállalatok átalakulásának szükségességét is. Véleményem szerint ezeket úgy kellene reprivatizálni, mint az állami ipart: nagy agrobiznisz-cégekké alakulnának át, magán- és külföldi tőke részvételrel, dolgozói részvényekkel, és a föld egy része átkerülhetne a magánvállalkozókhoz.

– *Ön nemcsak közgazdászokkal, tanárokkal, hanem politikusokkal is találkozott. Mit tapasztalt, milyen konkrét segítségnyújtásra van lehetőség a Nyugat részéről?*

– Az Európai Közösségek PHARE-programjára megvan a pénz, s most az lenne a fontos, hogy gyorsan megfelelő programokat tudjunk ajánlani ennek a felhasználásához.

– *És tudunk?*

– Itt vannak a gondok. A PHARE-program keretében már létrehoztak egy munkacsoportot, amely hamarosan el is indul Magyarországra. Úgy látom viszont, hogy nálunk, a politikai helyzet miatt is, egyelőre meglehetősen bizonytalan minden. Magyar részről ugyan mindenről tárgyalnak, de elől nehezen hoznak döntéseket. Most a megoldás az lenne, hogy a vállalatok, a termelő szervezetek, az egyetemek tegyenek kezdeményezéseket, mivel a minisztériumok, s más szervezetek, meglehetősen lassan lépnek. Kihaszánálva a Nyugat érdeklődését, nekünk gyorsan, koordináltan kellene lépni. A következő három-négy hónapban meggyőződésem szerint viszonylag könnyű lesz e nyugati programok biztosított támogatást mozgósítani, mert az Európai Közösségek is cselekedni akar. Később már nagyobb lesz a verseny ezekért az alapokért. Ki kell használni a piaci intézményrendszer létrehozásában a nyugatiak készségét.

– *Ön mint egyetemi rektor is érdekelt e programokban, különösen a Tempus oktatási csereprogram terén.*

– Az egyetemek terén talán jobb a helyzet. Több nyugati intézménnyel vettük fel a kapcsolatot, Hollandiába például 60 szemeszterre országos toborzás révén már ki is válogattuk a jelöltjeinket – Rotterdam, Groningen és Amszterdam egyetemén járnak majd vezetőképző és egyéb üzleti kurzusokra. A Tempus egyetemi csereprogramba is aktívan be akarunk kapcsolódni, a mi egyetemünkön kívánunk koordinációs központot létesíteni. Innen különben Stuttgartba megyek, ahol szintén egy menedzserképző programról írok alá szerződést, még a Tempus előtt. Fontos, hogy összehangoljuk a magyar egyetemek fellépését, versenyen alapuló koordináció alapján valósuljon meg ez a program. A Tempus egészét különben a műszaki egyetem, a közgazdasági egyetem a menedzserképzési részt kívánja összehangolni. Általában is fontos, hogy építsük a kapcsolatokat, ez különösen fontos az „európai házban” való részvételünkhöz mondotta Csáki Csaba.

Baracs Dénes (Brüsszel)

Energia – de mennyiért?

A pécsi vállalatok öt évre visszamenőleg jóval nagyobb összegeket fizettek és fizetnek ki a Pécsi Távfűtő Vállalatnak szolgáltatása fejében, mint amennyit valójában fizetniük kellett volna. A túlszámlázás miatt több, mint száz millió forinttal károsodtak így a vállalatok.

Ez a meglepő bejelentés március 21-én hangzott el Pécsen. Novreczky Csaba, szellemi szabadfoglalkozású mérnök, aki a PÉTÁV-nál végzett munkája során figyelt fel a visszásságokra, számos adattal, táblázattal és számítással támasztotta alá vizsgálatainak eredményeit. Elmondása szerint a PÉTÁV és a vállalatok között a kapcsolat abból állt, hogy a vállalatok ismereteik alapján leadták energiaigényüket, a PÉTÁV tudomásul vette és számlázta a költségeket, amelyek azonban teljességgel ellenőrizhetetlenek voltak. Így fordulhatott elő, hogy például az Orvostudományi Egyetem 1988-ban 6 millió forintot fizetett ki a PÉTÁV-nak és 1989-ben, mikor feltűnővé vált a túlszámlázás, hirtelen lecsökkent a számla összege, miközben a felhasznált vízmennyiség mintegy 40%-kal nőtt.

Felvetődött az a kérdés, hogy vajon nincs-e összefüggés a PÉTÁV és a tanács között ebben a kérdésben, hisz 1985–86-ban a tanács részéről ugyan elrendeltek vizsgálatot a PÉTÁV-nál, de érdemi intézkedés nem történt. A PÉTÁV ez évi nyereségét egyébként 90 millió forintra prognosztizálták és ebből a tanács nyereségadó címén mintegy 20 millió forintot szándékozik elvonni.

Novreczky Csaba elmondta még, hogy több fontos adatot nem kaptak meg, mint például a távozó és visszaérkező víz hőmérsékletének különbségét, noha a számlák pontos összegének kiszámítására ez a leglényegesebb adat. Így a vállalatoknak fogalmuk sincs, hogy mennyit követelhetnének vissza pénzükből és az is kérdéses, hogy ezek az adatok egyáltalán felfedezhető-e a PÉTÁV könyvelésében, hisz az illetékes egyszerűen az adatnyilvántartás hiánya miatt hátrította el az információk kiszolgáltatását.

A túlszámlázás egyébként csak a vállalatokat érinti, a lakossági fogyasztókat nem, de senkinek sem lehet illúziója arról, hogy ezek a többletköltségek az érintett vállalatok által gyártott termékek áraiban nem jelennek meg.

Jelen pillanatban ezen a ponton áll az ügy és szándékaink szerint szeretnénk a másik felet, a PÉTÁV-ot is megszólaltatni, véleményének kifejtésére. Mindenesetre tény, hogy 1990. január 1. óta mérés alapján történik a számlázás, és a számlák összege, összehasonlítva a régebbi adatokkal, mintegy 40-50%-kal csökkent. S ha tényleg így van, akkor ez nehezen magyarázható csupán a márciusi nyárral.

ÓVÁRI ZSOLT

Idén nem lesz benzinhiány

A csütörtöki magyar-szovjet gazdasági tárgyalások záródokumentumai értelmében a Szovjetunió – hasonlóan az elmúlt évekhez – idén is 6,5 millió tonna kőolajat szállít hazánkba és pótolja az első negyedévben elmaradt 300 ezer tonnát – közölte Czipper Gyula ipari miniszterhelyettes az MTI munkatársának érdeklődésére.

Ismeretes, hogy az OKGT az elmúlt hónapok kieszó tételét időközben valutáért, Iraktól beszerezte, ami mintegy 150 millió dollárba került, de elszámolása mind a mai napig nem tisztázott. Jelenleg az OKGT a kormánytól vár segítséget, mivel nem a saját érdekében vásárolták meg az iraki olajat.

A jövő évtől konvertibilis elszámolású magyar-szovjet árucseretorgonyban – mondotta a miniszterhelyettes – az olaj ára várhatóan meg fogja közelíteni, vagy el is éri a világpiaci árat, azonban a vezetékben történő szállítást olyan olcsó, hogy a szovjet olajimport továbbra is előnyös marad.

Czipper Gyula a fogyasztók megnyugtatására még hozzátette: a hazai motorbenzin-ellátásban zavarokra az idén nem kell számítani. (MTI)

Gazdaságpolitikai rovatunkat szponzorálja az M&M Szoftverház Kft.

Már a víz is drága

Szántanak és vetnek országszerte a gazdaságokban. Ha az idő engedi, így lesz ez a hét végén is, hiszen a mag elvetése a falusiak számára ezen a tavaszon is minden körülmények között a legfontosabb tennivaló.

Mivel az időjárás a mezőgazdasági munkák végzéséhez az elmúlt hetekben kedvező volt – korán kitavaszkodott –, ezt kihasználva a gazdák 14-15 napos előnyre tettek szert. Mint Mezei János, a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium mezőgazdasági főosztályának helyettes vezetője pénteken elmondta: a tavaszi vetvények vetésére előkészített 2,7 millió hektár szántó jelentős részén már földbe került a mag.

A szakminisztérium gyorsösszesítése szerint az üzemek a tavalyival azonos területen vetik el a legtöbb növényt. Kukoricát 1,10-1,15 millió hektáron, silókukoricát 250-260 ezer hektáron vetnek. A cukorrépagapot 5-6 százalékkal nagyobb területen készülnék földbe juttatni mint tavaly, viszont 4-5 százalékkal kevesebb burgonyát ültetnek, és valószínűleg

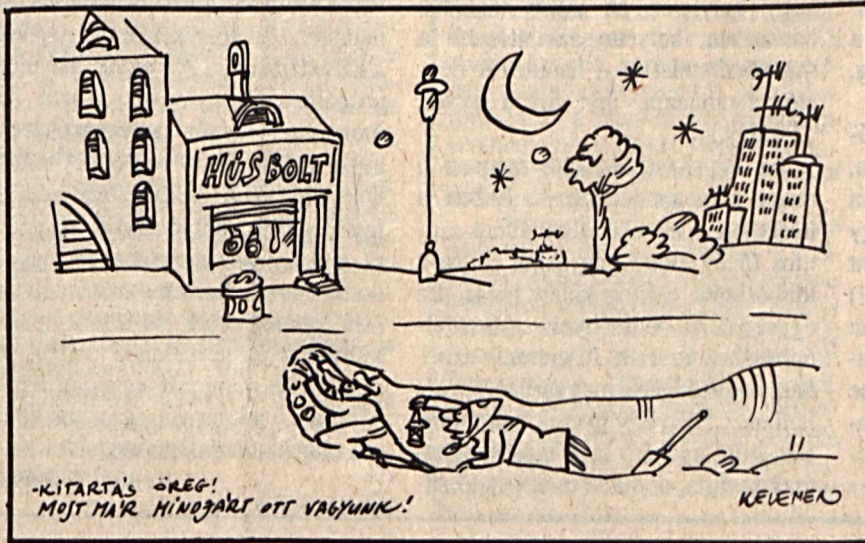
ugyanennyivel csökkentik a napraforgó vetésterületét, és 10-15 százalékkal a szóját. A kukorica és a napraforgó vetése még hátravan, a vetési szándékok térségenként, megyénként alaposan eltérnek egymástól.

Nagy gondja a mezőgazdaságnak a csapadékhiány. Ha esett is némi eső az elmúlt hetekben, az alig volt több az úgynevezett csapadékyomnál. Mivel télen sem hullott a megszokott mennyiségű hó; a 30 éves átlaghoz viszonyítva, országos átlagban, 105-110 milliméter csapadék hiányzik a földekből, s az északi országrészben ennek a hiánynak a másfélszerese sem ritkaság. A talajok felső félméteres rétegének úgynevezett relatív nedvességtartalma a szükséges 85-90 százalékkal szemben, tájegységenként eltérően, mindössze 45-60 százalékos. Szolnok térségében például 140-150 milliméter a talaj vízhiánya.

Ilyen helyzetben nagymértékben sújtja az öntözésre berendezett gazdaságokat, valamint a kistermelőket és a mezőgazdasági kisvállalkozókat, hogy a Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Minisztérium szabadárassá tette

az öntözésre felhasználható vizet. Ennek következtében az öntözés költségei 3-4-szeresére növekedtek, s bár az öntözött növények hozama nagyobb bevételhez juttatja az üzemeket, a víz-áremelés rontja a termelés jövedelmezőségét.

Ennek az a következménye, hogy míg más aszályos években az öntözésre előkészített területek 70-80 százaléka juttatták el a vizet az üzemek, az idén, a magas vízdíjak miatt az ilyen táblák felén sem szándékoznak öntözni.

– KIRTARTÁS ÖREG!
MOST MÁR HÍNYOZART OTT VALYUNK!
KEVEENAO

A BROKER

Jelenleg a hazai bankok értékpapírirodái mellett három brokercég áll az ügyfelek rendelkezésére, 30-35 alkalmazottal. Ők az alkuszok. De hogyan lett valaki alkusz – broker – egy olyan országban, ahol évtizedekig még a szótárból is számúzták a tőzsde, a váltó, a részvény kifejezéseket?

A közgazdasági egyetem hivatalosan nem sietett az érdeklődő hallgatók segítségére. Csupán néhány elszánt és az ideológiai kötöttségekkel mit sem törődő oktató vállalt szakkollégiumi kurzusokat. Az alternatív tárgynak tekintett diszciplína oktatása során nyervehetett betekintést pár diák a börze világába. Külföldi szakirodalmat olvastak (magyar nem volt), s legfeljebb az ideológiai angol, amerikai, német professzorokat faggatták.

A diploma megszerzése után egy részüket felszívta a születésben levő bankrendszer, mások külkereskedők, elemző közgazdászok, tanárok lettek.

Amikor aztán a 80-as évek végén körvonalazódni kezdett a magyar tőzsde, s megjelentek a brokercégek, a legelkessebb ifjak – volt tanáraik, főnökeik ajánlólevelével a zsebükben – munkára jelentkeztek. Mindenhol szívesen fogadták e többségükben huszonéves lányokat és fiúkat.

A jelenlegi szabályozás a tőzsdén is dolgozni kívánó kereskedővel szemben három követelményt támaszt: büntetlen előélet, legalább két éves forgalmazási szakmai gyakorlat, továbbá sikeres vizsga az Állami Értékpapírfelügyelet által előírt tőzsdei tananyagból. A szakvizsgára minden olyan magyar állampolgár jelentkezhet, aki „makulátlan” múlttal rendelkezik és 20. életévét betöltötte; az új törvény nem követeli meg a szakirányú felsőfokú végzettség igazolását.

A vizsga írásbeli és szóbeli részből áll majd. Írásban kell számot adni az értékpapírtörvényről; a társasági és az átalakulási törvényről; a tőzsde alapszabályzatáról és különböző szabályairól; végül a tőzsdén forgó papírok jegyzékén (tőzsdei papírok listája) szereplő értékpapírokról.

A szigorú szóbeli vizsgán a tőzsde számítógépes kereskedelmi és információs rendszerének működtetése a feladat.

B. K.

ÉS ÖN KIRE KÍVÁNCSI?

Szilvási Lajos író a jelképes stafétabotot a Bernben élő dr. Gosztonyi Péter történésznek, a Kelet-Európa Könyvtár igazgatójának adta át.

*

– Kérem, hogy először beszéljen önmagáról – egyebek között arról, miért a közgazdasági egyetemre vették föl, amikor történész szeretett volna lenni? Mivel indokolták – ha egyáltalán indokolták – az „átszoptosítást”?

– Magamról beszéljek? Fialat koromban sok minden akartam lenni: katonatiszt, színjátszár, diplomata, történész. Amikor Budapesten az ötvenes években érettségiztem, egyszerűen „beiskolázták”, mondván: közgazdászokra van szüksége az országnak. A Közgazdasági Főiskolán szereztem – kinnal, keservvel – diplomát, mégpedig a belkereskedelmi szakon. Ugyanis olyan káder nem voltam, hogy – német és angol előtanulmányaim dacára sem – a külkereskedelmre mehessek. Igaz, egyszer titokban megpróbálkoztam a színművészeti főiskolán is a felvétellel. A rendezői szakon. Gobbi Hilda volt a felvételiztető. Barátaimmal, egy üzemi színjátszócsoporthoz tagjaival együtt mentünk a felvételire. Garas Dezső egyből felvették, Kalmár Tibort is (ő ma a Vidám Színpad főrendezője), én pedig megbuktam az első vizsgán, mert kiderült: nincs tehetségem a mesterségre. Maradtam tehát a közgazdaságin. Amikor 1953-ban végeztem, kihelyeztek az újpesti Közért-központba munkaügyi előadóknak. Havi kilencszáz forintért. Dolgoztam, de nem éreztem jól magamat a munkakörben.

– Közben írogatott is.

– Írással már régen foglalkoztam: 1951-től jelentek meg kisebb-nagyobb történelmi cikkeim, külpolitikai háttéranyagaim különböző budapesti lapokban. 1956 nyarán mint tartalékos tiszt behívtak a néphadseregbe ideiglenes katonai szolgálatra. Protekciót vettem igénybe, hogy Budapesten maradhassak. Ezt a katonai sajtó, a Néphadsereg – amelynek ekkor már elég rendszeresen írtam – elintézte. Így kerültem a Műszaki Kiszolgáló Zászlóaljához a budai várba szakaszparancsnoknak, majd onnét Csepelre, ahonnan pedig pár hét után az Üllői úti Kilián laktanyába. A forradalom is ott ért.

– Miért hagyta el Magyarországot 1956-ban és milyen körülmények között?

– 1956 decemberében megtudtam, hogy a kádáriista hatóságok érdeklődni kezdenek a Kilián laktanyabeli volt katonák iránt. Mivel ismertem egy kicsit a történelmet, tudtam, hogy egy diktatórikus hatalom ígéreteiben bízni nem

A főkáderek nép-nyugdíjat kapjanak

lehet, a Kádár kormányzat fogadkozásaiban – miszerint a forradalomban részt vett személyeket nem fogják bántani – nem hittem. Kezdetül fogva nem hittem. Valami feneketlen undor fogott el látván a november 4-e utáni új-régi hatalom mesterkedéseit; miként próbálkozik elnyerni a különböző rétegek támogatását. Büszke voltam arra a tényre, hogy senki nem hitt bennük. Mindenki elfordult a kádári párttól, amely ugyan nagy keservesen 1956 legvégére százezer párttaggal „büszkélkedhetett”. De ezek sem igazi párttagok voltak, hanem túlnyomórészt olyanok, akik addig is a pártból éltek és továbbra is könnyű munkával kívánták biztosítani a privilégiumokat maguknak és családjuknak. Naiv fejjel azt hittem, hogy az MSZMP vezetősége hamarosan hajótörést szenved, hiszen egy egész NÉP ellen politizálva hogyan maradhatna ura a helyzetnek? Ekkor határoztam el, hogy „arra a kis időre”, a hajótörés bekövetkeztéig „kilepek” Bécsbe. Körülnézni. Világot látni... Hiszen addig még külföldön sem voltam. A határok lényegében nyitva álltak. 1956. december 11-én Bécsbe érkeztem.

– Bécsben 1957 áprilisáig tartózkodtam. Addigra be kellett látnom, hogy a magyar szabadság ügye hosszú időre elbukott. A MUK idején még reménykedhettem. Dag Hammarskjöld úr – az ENSZ főtitkára volt abban az időben – lanyha szerepe a magyar ügyben (nagyon finoman fejezem ki most magamat, mert erről a Hammarskjöldről igen rossz a véleményem) bebizonyította előttem, hogy sem az ENSZ, sem a nyugati nagyhatalmak a valóságban nem kívánnak segíteni a magyar helyzet megnyugtató rendezésénél. Szuezt ügye sokkal fontosabb volt számukra.

– A velünk szembeni lelkiismeretfurdalásukat hogyan csökkentették?

– Segítették a Nyugatra jött magyar menekülteket (több, mint kétszázezer embert!), hogy azok mielőbb különböző befogadó államokban új életet kezdhesse. A fiataloknak ösztöndíjakat helyeztek kilátásba... Az akkori ifjabbokból került ki a későbbi nyugati magyar emigráció színe-java. Ők most gyümölcsözöttek tudásukat az új Magyarország érdekében is. Előtte Bécsben két út állt: a hazatérés vagy a továbbvándorlás. Kádárék ígéretében nem bíztam. Miért tettem volna? A történelemből tudtam – és tudjuk –, hogy az ellenforradalom bosszúja mindig kemény és aljas. Így volt ez otthon 1957 után is... Hívtak Amerikába is, de Európában akartam maradni, lehetőleg semleges országban. Így kerültem Svájcba. A svájci egyetemi ösztöndíjat tálcán hozták elem Bécsben. Zürichi tanulmányaimmal valóra vált-

hattam egyik gyerekkori álmomat: bölcész lettem. A 20. század háborúi és forradalmainak története érdekelt. Disszertációm tárgya Budapest 1944–45-ös ostroma volt.

– Fél évet töltött Nyugat-Németországban is, az ottani Tudományos Akadémia ösztöndíjasaként.

– Hasznos idő volt. Levéltárakat, könyvtárakat látogattam, sok érdekes emberrel találkoztam. Akkor 1962–63-ban még érezhetőek, szinte tapinthatóak voltak a II. világháború következményei. Még romos belvárosok, félig kész épületek, szétszórta családok... Nemcsak a városok képe, hanem az emberek lelke is terhelt volt a hitleri örökség megannyi jellegzetességével. Ebben az időben kötöttem közelebbi ismeretséget azokkal a német generálisokkal és ex-politikusokkal, akiknek 1944–45-ben beleszólásuk volt a magyar helyzetbe. Veessenmayer, Winkelman, Pfeiffer-Wildenbruch, Sepp Dietrich, Black, Erdmansdorf, Speer...

– Később pedig érdekes magyar politikai személyiségekkel kötött ismeretséget, barátságot. Közülük többel interjú is készült. Kik voltak a legérdekesebbek, a legmeglepőbbek?

– Csak pár nevet sorolok fel: Henney Gusztáv vezérezredes, Horthy utolsó külügyminisztere, Ilona Bowden (Horthy Istvánné), Kállay Kristóf – Kállay Miklós miniszterelnök fia és titkára, Dálnoki Veress Lajos vezérezredes, az egykori 2. hadsereg parancsnoka, továbbá Kovács Imre, Nagy Ferenc, Vajda Benő, Vargha Béla, Hám Tibor, Pfeiffer Zoltán, folytassam? A legtöbbjükkel való találkozásomról már különböző írásaimban beszámoltam. Hogy kik voltak számomra a legérdekesebbek? Veessenmayer Edmund német követ és Hitler teljhatalmú magyarországi megbízottja 1944-ben, akit többször megkerestem darmstadti otthonában... És gróf Teleki Géza, a Debreceeni Kormány egyik minisztere, aki az 1944 őszi magyar-szovjet fegyverszüneti szerződés megkötése során Moszkvában működött. Mindketőjükkel bőven írtam a Népszavánál nemrég megjelent Háború van, háború és a Légiveszély, Budapest című köteteimben.

– Tartja-e még ezekkel az emberekkel a kapcsolatot? Beszéljen arról is, hogy ők hogyan értékelik a magyarországi változásokat.

– Természetesen tartom – de sajnos közülük már sokan nem élnek. Mai politikáról nem beszélgetünk, mert ne felejtse: ezek az emberek ma már jórészt a 85. életévüket tapossák.

– És Ön hogyan látja a Duna-völgyében megindult átalakulási folyamatot? Nem kérem, hogy jóslatokba bocsátkozzék, de azt igen: számításai

szerint hogyan alakulnak a „dolgok” egy-két éven belül. S a kedvező változásokra mi lehet a legnagyobb hatásos?

– Erre a kérdésre külön cikkel fel lehetnék. Dióhéjban csak annyit: optimista vagyok. Ebben az évszázadban Magyarországot annyi sorscsapás érte, „balsors, akit régen tép...” ez a magyarrá kimondott átok a 20. században alaposan megtaposta nemzetünket. Itt az ideje, hogy egyszer kistüssön a Duna-medence fölött számunkra is a nap. A külpolitikai helyzet ez egyszer kedvező számunkra is. Egy hosszú alagút végére értünk. Már látjuk az alagút nyílásában a napfényt. Ez a fény Európa. Európa újból magához fogad bennünket... A negyven esztendő nehéz volt. Hiába töröm a fejemet, sok pozitívumot nem tudok a kommunizmus javára írni. Elárulták, kizsákmányolták, tönkretették az országot. Gonoszok voltak. A néppel és az egyénnel. Elvetek mindent, amit el tudtak venni, de azt nem a nép javára fordították, hanem a szó szoros értelmében elhordták... Az új, demokratikus kormányra sziszifuszi munka vár. Politikai, gazdasági, etikai reformok szükségesek. Vissza kell állítani az emberi értékeket – európai mérce szerint. Minden téren szükséges a társadalom teljes megújulása. A magántulajdon szentségét alkotmányosan biztosítsák. „A gazda szeme hízlalja a jószágot” tartja a magyar paraszti. S mennyire igaza van. Ha az egyén gazdag, megelégedett, az ki lehet az államra is. Ha az állam is az, akkor jut a javakból a szegényebb rétegeknek is. Mert gazdag és szegény mindig lesz. Ez az élet rendje. De ahol van mit elosztani, ott az európai humanizmus (amely mentes mindenféle osztályharcos frazeológiától) képes hathatós segítséget nyújtani az elesett társadalmi rétegek felségítésére. Új-régi értékek fontosak: a Haza, a Nemzet, az Isten – és a tolerancia. Én bízom a magyarságban. A tatár- és törökudulás, a német-ösztrák elnyomás után is talpra állt az ország. És most, amikor mindenünnen segítségünkre jönnek és Nyugaton jóindulat ves bennünket körül, most miért ne sikerülne a talpraállítás? Egy biztos: vaskézzel kell kisöpörni a sztálinizmus maradványait. Nem kívánunk vendettát. Éljenek bántatlanul, akik az országot válságba taszították, ám helyesnek tartanám a bűnösöket megnevezni, pellengérré állítani. Ezzel együtt el kellene vonni magas nyugdíjukat és kiváltságait. Kapjanak a főkáderek nép-nyugdíjat, pontosan annyit, amennyivel ők „aján-

dékozták” meg a mai nyugdíjasok milliós seregét. Akkor majd megtudják, milyen az „igazi” élet... Ami az alapkérdését illeti: ha a politikai kibontakozás, a külpolitikai konstelláció pozitív marad és az új kormány valóban a magántulajdon szentségén áll – beleértve a régi tulajdonosok kártalanítását is, ami erkölcsi kötelesség – akkor véleményem szerint Magyarország 4–5 év után túljut a jelenlegi „hét sovány esztendőn”.

– Mi lehet az oka, hogy Király Bélát jobb oldalról és balról is meglehetősen kemény támadások érik?

– Király Bélát 1956 októberére óta ismerem. Tisztelem, becsülöm. Itt kint Nyugaton, a hosszú emigrációs években mindig megmaradt egyfajta demokratikus „grand-seigneur”-nek. Sokat, nagyon sokat tett a magyarság jóhíre megóvásáért! Mindenféle emigrációs kicsinyes politikai veszedelmektől távol tartotta magát. Kifűnő tudományos, de politikai diplomatája volt 1956 nagyszerű forradalmának. Nem kommunista, de tisztelettel viseltette mindig Nagy Imre iránt; szerette, tisztelte a magyar szociáldemokrácia nagyszónokát, Kéthly Annát. Fáradásig, munkáig nem sajnált, ha magyar ügyről volt szó. Gratuláltam neki, amikor megtudtam: visszaköltözött Magyarországra és részt vesz a hazai politikai életben. Személyével csak nyer az ország, a nemzet. Hogy őt most jobbról és balról támadások érik, ez nekem csak azt jelenti: Király Béla továbbra is jó úton halad. A középúton. A demokrácia útján. Célja világos. Az ország felemelkedésének szolgálata. Remélhetően nem hagyja magát befolyásolni a szélsőségek acsarkodása által. Kívánok neki hosszú életet és további jó munkát...

– Sajnos, terjedelmi okok miatt itt be kell fejezni a beszélgetést.

– Remélem, majd egyszer folytatjuk.

– Ebben bízva kérem: Gosztonyi Úr, Ön kire kíváncsi,

– Kun Miklós történészre, aki Kun Béla unokája.

V. Horváth Mária

„Mondhatta volna szebben, kis lovag!”

„Egy gondolat bánt engemet”

Aki ezt a közismert Pe-tófi-sort olvassa, gyakran nem gondol arra, mit is akart mondani a költő: nem csupán egyetlen gondolat bántja, hanem az a bizonytalan sejtés, amelyet azután az egész versben árnyalt képsorral. Ez lehetne pusztán a föltevés is, s eszünkbe juthatna Arany János nevezetes széljegyzete: „Gondolta a fene”. Ebben az esetben azonban bizonyítékunk van: a verselés a hangsúlytalan egy mellett bizonyosság, ezt követeli a jambikus lejtés.

Az egy szó használata csak látszólag egyszerűbb a mindennapi életben, a prózában. Helytelen alkalmazása legtöbbször sejteti a nyilatkozó vagy cikkíró bizonytalanságát. Példaként álljon itt a következő (és nem egy!) mondat: „Munkatársaink egy olyan tervet készítették, amely kiutat mutat”. Lehet-e ebben az esetben szerepe az egy szónak? Két okból sem. Ha határozott számnévnek fogjuk fel, használata teljesen fölösleges, mert a terv

egyes számban van, minek ezt még egyszer jelezni? Ha határozatlan névelőnek szánta a közt, akkor viszont helytelenül alkalmazta: nem bizonytalan, meghatározatlan vagy meghatározhatatlan alany szerepel itt, hanem olyan, amelyről pontosan tudni lehet, micsoda. Világos a tartalma is, s ezt az sem zavarja, ha a terv éppen sikkos, vagy még nem hozták nyilvánosságra. (Említsük meg azt is, hogy helytelen az olyan utalószó használata, helyette ajánlatosabb a mutatónévmást és a határozott névelőt alkalmazni, így: azt a tervet, ... amely.)

Az egy használatának megvan a maga németes jellege is. Ebben a nyelvben az ein alakjai ott állnak számomra főnév előtt, még akkor is, ha a többszámú elvileg kizárt lenne. Ez egyszerűen a német nyelv sajátos felépítéséhez tartozik. Jó tudnunk azonban, hogy idegen a magyarban. Ha azt halljuk: „Szép egy gyerek”, humorosan, tréfa gyanánt még mosolyoghattunk is rajta, de ha nem egyénítő stí-

luseszközként alkalmazzuk, ne éljünk vele. Főleg azokon a nyelvtérleteken, ahol együtt él a német nemzetiség a magyarral, vagy nyelvében már részben asszimilálódott is, gyakorta találkozhatunk ezzel a formával. Nyelvjárási jelenség ez, de csupán a nyelv kutatói számára érték, köznyelvünk használóinak nem.

Ha el is fogadjuk, hogy vigyáznunk kell az egy mondatba építésével, van-e módszer, amivel sikerrel küzdhetünk? Általában két bevált egy-irtót alkalmazhatunk. Az egyik, ha megpróbáljuk elhagyni ezt a szót. Ha mondatunk ezután is ugyanazt jelenti, akkor fölöslegesen volt ott. A másik, hogy elétezzük a mindössze szót. Ha így megállja a helyét, akkor azt jelenti: egyetlen. Ám ezzel nem árt vigyáznunk, mert az életben sem, a nyelvben sem használhatjuk ezt a szót, hiszen kiürülne, tartalmatlaná válna, ha minden és mindenki egyetlen lenne. Nem az, inkább csak egy a sok közül – a maga határozatlanságával.

Erdődi T. László

Tökés László

Előszó a jövőhöz (Emlékkönyvbe)

„Middn ezt írtam, tiszta volt az ég.”
Napsüves múlt.

Majd: „A vérszél kőr...” sivar jelen.
„Jókedvet és ifjúságot hazud” a
hazug jövő.

Nehéz múlt, szükségszerűségek és
kényszerűségek
öltötték belé közös tudatunkba ezt a
gondolkodásmódot,
mely számára mindig a múlt a
legédesebb, s a jövő is
csak mint szép emlékezet válik majd
éremessé.

Sokat emlegetett sírva vigadozásunkban is
a vigadozás a múltnak szól s a sír
s a jelen.

Vörösmarty is három REGÉHEZ írt
keserű előszót:
véres jelent s cinikus jövőt.

„Middn ezt írom, tiszta még az ég” –
valahogy így másítanám meg a költői
emlékezetet.

Hogy benne legyen ne csak a múlt,
hanem a jövő szép „emlékezet” is.
Hogy a dolgokat ne visszasírjuk, hanem
előre
örvendjünk neki.
Könnyes emlékezet helyett éber
emlékezet.

„Vigyázo szemetek vessétek!”
Ő, örök életű Batsányi János!

Es sokértelmű üzenetted – a jövőből.

(1979)

Nekrológ Somogyorszáért

Elköszöntek. Őr maradt utánuk. Nem tagadhatják a megkönnyebbülten fellélegzők, a cinkosan összevgyörgők, a kezüket dörzsölők sem. Mert akadnak ilyenek is, meghűződve a 30 ezer olvasó árnyékában. Akiknek meghökkenően szokatlan volt a hang, az egyszerre európai és somogyi. Mert a fővárosból és az ország más részéből eljutott ugyan a sötét jelzővel illetett megyék listavezetője tiszta forrásra szomjazóikhoz (lásd még Szabolcs és Zala) Európa hangja, de a hírközlés pártmonopóliumának megtöréséhez, a tájékoztatás torzulásainak eltávolításához ez kevés volt. Az átlagolvasónak nem állt módjában rendszeresen összehasonlítani a 19 megye és néhány város „független” napilapjának tartalmát, mégis ösztönösen érezte, hogy az uniformis centire, dekára egyező kjszolgáló alegységeket takar. Értetesen sértette, hogy a pártisajtó élcsítt fegyvereinek ravaszára simuló ujjak legfeljebb kis vad közelében rándultak meg és a földjét vaddiszónó túrta, természetét két pofára gyűjtő hörcsög dézsmálta és a maradékot tolvaj szarka takarította be, mozdulatlanok maradtak. Mert a vaddiszónó, a hörcsög, meg a szarka is volt valaki, vagy valakinek a valakije. Akivel nem volt tanácsos ujjat húzni. Ezért fogadta az olvasó örömmel és várta hétről-hétre a Somogyországot. Jól szerkesztett, nem egyszerűen szenzációhajhász lapot vehetett a kezébe, amelyet nem hátulról kellett kezdeni olvasni. Amelynek minden oldala tartogatott meglepetést, fontos információt. Amely a napilapokkal szembeni behozhatatlan hátrány ellenére is friss hírekkel szolgált, olyanokkal, amelyeket az egyszer csak balról-jobból gombolt zubbony akkor is eltakart, amikor a vállapról máról holnapra eltűnt a világ proletárjai kezdetű rangjelzés. A múlt év nevezetes napján, március 15-én jelent meg a Somogyország első száma és az idén ugyancsak március idusán a vezércikkkel búcsúzó. Van valami jelképes ebben. 1848 forradalma és szabadságharca megbukott, levertek. Egy azonban biztos, nem volt hiábavaló. Sokféle tanulsága közül leszűrhető, hogy a kozák hordák nem győzték le az eszmét és a katonai vereség sem volt azonos a nép legyőzésével. Kaposváron sem a szerkesztőség maradt alul, amikor esélytelenül bocsátkozott küzdelembe a vállvegetést elvárókkal. Akik a nagy kalapba dobott pénzük fejében a meglévő mellé egy másik „diszkrét”, visszafogott lapot képzeltek. A Somogyország viszont, miután ismertté vált a minisztereké, firtatni merre, hogy mennyi az igazgató urak fizetése, leleplezte a visszaéléseket, nem tisztelt se tészelnőket, se rendőrkapitányt, ha nem illet. Falurportjai egy újkori átfogó szociográfia alapjainak lerakását sejtették, becsületes felmérést, igazságot, a való megmértetését. Tudósítói eljutottak a megye legrejtettebb zugaiba, rendszeresen készítettek közérdeklődésre számot tartó interjúkat az ország más részeibe és a nagyvilágba elszármazott nevezetes somogyiakkal is. A jelen hiteles képének megrajzolása mellett egyetlen év alatt jelentőset alkottak a hamisított múlt egy-egy szeletének valóságghú feltárásával. Volt ebben a lapban minden, ami egy jó helilaphoz kell. Mégis búcsúra kényszerült. De a szerkesztőség – a főszerkesztő kivételével – együtt maradt. Hisznek az újrakezdés lehetőségében, az igazi esélyegyenlőség beköszöntében. Higgyük velük, a küszöbön van már és a Somogyország reinkarnációja sem vár sokáig magára.

Vallató Géza

Bölcsőtől a koporsóig

Az emberi élet legtitokzatosabb, legdrámaibb sorsfordulója az elmúlás, a halál. Nem csoda hát, hogy az élet utolsó állomásához számtalan népszokás, hiedelem fűződött a régebbi korokban.

Már az új házasságokat is emlékeztették az elmúlásra. A menyecske eltette menyasszonyi ruháját, mert azt szánta – palócföldi kifejezéssel – „halóruhának”, s a vőlegény ingét is hasonló cíllal rakták a láda fenekére. Idős asszonyok, férfiak évekig gondosan vigyázták azt a ruhát, öltözetet, amelyet halálukra tartogattak. Legtöbbször drága, díszes, ünnepi holmi volt ez, mert a falu számon tartotta, kit milyen ruhába öltöztettek a halotti ágyon, s megvetették azt, aki a hozzátartozójának, családtagjának nem adta meg a kellő végtisztességet.

A halál közeledtéről is számos hiedelem járta. Ha a kutya vonítani kezd, ha bagoly jelenik meg a kéményen és hühög, ha a bútorok recsegnek, ropognak – ez mind a halál közeledtét jelezte. Különösen az álmok voltak alkalmasak a haláleset megjósolására. Bagollyal álmodni – halál; kemencével álmodni – távoli rokon fog meghalni; s ha álmunkban pap jelenik meg, közeli rokon távozik az élők sorából.

A halálos betegről, a haldoklóról való gondoskodásnak is megvoltak a maga törvényei, szokásai. A haldokló feje alól a tollal tömött párnát kivették, s ha a beteg lekívánkozott a földre, szalmazsákkal, lepedővel együtt tették le, vagy pedig földre terített szalmára fektették – mondván: úgy „könyebben tudott meghalni” –, s csak a halál beállta után emelték vissza az ágyra. Amikor örökre lehunyta szemét a megboldogult, a házban megállították az órákat, a tükröket, a fényes, csillogó felületeket kendővel letakarták. Az Ipoly mentén, ha a gazda halt meg, az istállóban elengedték a jószágot, „hogy az elhunyt lelke megnyugodjék”.

A halottas házban tüzelni, főzni nem volt szabad, legtöbbször a rokonság valamelyik tagja látta vendégül a megboldogult házanépét. A halottat először megmosdatták, majd felöltöztették. Mosdóvizét olyan helyre öntötték, amerre senki se járt, mert azt tartották,

hogy sárgaságot kap az, aki keresztül-megy rajta. Egyes vidékeken azokat a ruhákat, amelyeket élete utolsó perceiben használt a megboldogult, elégették. Elterjedt szokás volt az is, hogy az ünnepőbe öltöztetett halott lábára húzott csizmáról levették a patkót, hogy ne kopogjon, ha a temetés utáni éjszaka hazamegy látogatóba.

A halott „hazajárását” babonás szokásokkal próbálták megakadályozni. A legismertebb közülük az a furcsaság, hogy az elhunytat mindig lábbal

kifelé vitték ki a házból, hogy ne találjon haza. Hasonló céllal a kedvenc tárgyait – a családfőnél, például a pipáját – rakták be a koporsóba.

A halálesetet a papnál azonnal bejelentették és meghúztatták a harangot. A harangozás elsősorban a közelben lévő és ólalkodó lélek elűzését szolgálta, de híradás is volt. Árok szálláson például, amikor megszólalt a harang, a templomtorony két ablakán át a halott nevét is kikiáltották.

Szinte valamennyi vidéken szokás

Halottsiratás (Nyáraszó, 1941.)

volt a felravatalozott halott virrasztása. Rokonok, ismerősök, egyes helyeken felkért virrasztó asszonyok gyűltek össze abban a szobában, ahol a halott feküdt. Imádkozással, temetési énekekkel búcsúztatták a megboldogultat, így virrasztottak mellette reggelig. Amíg a halott a lakásban volt, az ablakokat nem nyitották ki, még az ösesőpört szemetet is tilos volt kivinni.

A temetés lebonyolításáért a halott legközelebbi rokona, jó barátja, szomszédja, sok esetben a család megbízottja – Sajó menti elnevezéssel –, a „fugerátor” felelt. Gondoskodott koporsóról, a halott felöltöztetéséről, a sír megásásáról, a temetési ceremóniáról, a papról, a búcsúbeszéd főbb adatairól. A temetési szertartásnak is minden vidéken megvolt a világi rendje, amely megszabta, ki állhatott a halott fejénél és közvetlenül a koporsó mellett, s ki nek kellett a népes rokonságból távolabb állnia.

A temetést számos vidéken halotti tor követte. Régebbi századokban ezt a ceremóniát a temetőben tartották. A háznál rendezett torban az asztalnál egy üres helyet hagytak a halott részére, az asztalon pedig egy üres tányért, amelybe aztán a felszolgált ételekből is raktak.

A legény-, leánysorban elhunyt lakodalmi pompával, vőfélyek, koszorú lányok kíséretében temették, és egy-egy ismerős legény vagy lány játszott a vőlegény, a menyasszony szerepét. Így aztán a temetés, a halotti tor a zenészek közreműködésével gyakran zenés vigassággá nőtt.

A temetés után a gazdag, tehető családokban hozzáláttak az elhunyt végakaratainak a teljesítéséhez, a vagyon felosztásához. Nem szabad megfeledkezni arról, hogy régen a végrendeleteknek csak egy kis hányadát foglalták írásba, a szóbeli végrendelet legalább olyan gyakori volt, mint az írásbeli. Hagyománytisztelő helyeken a szóbeli végrendeletet az örökösök éppúgy megtartották, mint az írásbelit, különösen ha az abban foglaltakat a helyi szokások is megerősítették.

Kiss György Mihály

WÜRTZ ÁDÁM, A „ZSONGLÓR”

Maga sem tudja az általa illusztrált könyvek számát. Köztük vannak Tom Sawyer, Huckleberry Finn, a Tamás bátya kunyhója című kötetek, de Shakespeare, Boccaccio és Bartók művei is. Képein ott a rajzolható világ egésze: vonalak, színek és harmóniák.

A modern művészet szabadsága, az egyén szabadsága, amely látni és élni segít. Nem az eszköz számít, hanem a lélek és a művészet. Gyermekek könyvének illusztrálásakor mesélte Kassáknak: az alkotni vágyás olyan, mint a tisztának a világszám. A főiskolán festőművészeknek készült, s a nagy világszámról álmodott. De nem volt lengőtrapéz, akkoriban csak zsonglór-eket kerestek. Világszámot zsonglór-

ként is be lehet mutatni, ha míg más hat labdát dobál, ő pedig ügyesen játszik akár tízzel is – vélekedett. Igaza volt. Picasso és Dali irodalmi témák feldolgozásával is alkottak „világszámokat”.

Varázslatosan sokszínű és csupa csoda a világ. Értetni és érezni kell. Kínjai elviselhetetlenek lennének a társak erősítése, bátorítása nélkül. Ezek a társak a könyvek. A szöveg, a fehér papíron fekete betűtenger a lélekben látvány, életre kelthető és papírra fogalmazható. Würtz Ádám ezt a könyvek által kapott élményt sokszorozza és osztja meg velünk, rajzai teljességet kínálnak, hitet és erőt.

Úgy mondja, szerencsecsillag segítette, mert az élet mindig csoda tudott maradni számára. Megőrizte a gyermekkort, az álmat hatvanadik életévén túl is. Chagallt Vityebszk, őt Tamásit röptette a világba. De sétálhatott a kínai nagy falon, New York kiállítótermeiben, nézhette az óceánt Dél-Amerika partjánál, dolgozhat ikonokkal és barokk szobrocskákkal díszített fővárosi műtermében, mégis megmaradt annak a nyitott szívű gyerekmbernek, akit a dunántúli kisváros eleresztett.

Igyekezett mindig a legnagyobbak példáját követni. Háromszor kapott Munkácsy-díjat, de sikere volt Luganóban, Frankfurtban, Bécsben, Bolonában, Rómában is. 1969-ben Londonban megkapta az év legszebb nap-tára aranyérmét. Vásárolt képet tőle az Ermitázs és a Puskin Múzeum is.

A művészet küzdelem az elmúlás ellen. Würtz Ádám fest és rajzol. Válatlanul hisz az általa varázsolt csodákban.

Józsa Ágnes

Nincs többé Új Auróra

Indul a Napóra

A patinás békéscsabai Új Auróra irodalmi, művészeti folyóirat januártól nevet változtatott. Napóra címmel, megváltozott küllemmel és tartalommal vehetik kézbe az olvasók. Hatvani Dániel főszerkesztőt – aki több mint húszévi kecskeméti irodalmifolyóirat-szerkesztés után nemrég került a békéscsabai lap élére – kérdeztük, mi indokolta a változtatásokat.

– Nemcsak a folyóirat nevét, hanem formátumát is megváltoztattuk. A korábbinál nagyobb formátúra áttérést az indokolta, hogy a sajtótermékek ma egyre inkább eltolódnak a magazinformátum felé. Ez jobban olvasható, mint a hagyományos folyóirat méretű kiadvány. A másik szempontunk a változtatásra az volt, hogy a Napórát olcsóbban állíthatjuk elő, mint elődjét. Nem egészen ugyanannyi költséggel, mint amivel az Új Auróra készült, háromszor annyi példányt tudunk kinyomtatni. Az Új Auróra 1400, a Napóra 4000 példány-számban jelent illetve jelenik meg.

– A formai változások egyúttal tartalmi megújulást is jelentenek?
– Irányvonalunkon alapvetően nem változtattunk. Továbbra is e tájék és egyúttal az egyetemes magyar irodalom, sőt Közép-Európa irodalmi fóruma kívánunk lenni. Míg az Új Auróra csupán irodalmi és művészeti folyóiratként aposztrofálta magát, addig a Homokóra irodalmi, művészeti és népiismereti folyóirat is kíván lenni. Azt hiszem, e megjelölés önmagáért beszél. Ennek ellenére nem

őhajunk unalmas és olvashatatlan néprajzi folyóirattá válni, sokkal inkább a változó idők változó, mozgékony krónikásként szándékoztunk lenni. Például már első, beköszöntő számunkban megkezdődött Gion Nándor vajdasági magyar író egyik izgalmas regényének folytatásos közlését. Ezenkívül elemzést adunk közre az ifrösözvényekben dúló harcokról, megjelentettük Márkus István szociológus Csornát és Sárrétet összehasonlító tanulmányát, vagy például új cigányvers-műfordításokat is olvashatnak a Napórában.

Tartalmilag a népelet mélyrétegeinek feltárását is vállaltuk korábbi irányvonalunk mellé. Szerkesztői gárdánk lényegében maradt, csak a korábbi technikai szerkesztő vált meg tőlünk.

– Miért éppen Napóra?
– Több mint kétszáz névjavaslat közül döntöttünk emellett. Mint beköszöntőnkben is jeleztük, a névváltoztatást az indokolta, hogy idejé- múltnak találtuk a parnasszusi, mitológiai Auróra nevet. A napóra a legősibb időmérő eszköz. Már a sumer civilizációban is ismerték és használták.

– Kinek szól a Napóra?
– A legszélesebb értelemben vett értelmiségieknek, a szellemi dolgozóknak és természetesen az érdeklődő fizikaiaknak is. Epp ezért igyekszünk elhatárolni magunk mindenféle ezoterikus, begombolkozó, nagyképű tudományosságtól.

K. K.

LILLIPUT

● gyermekvilág

A majom és a rák (Japán népmese)

A mesebeli időkben éltek, a majom is, meg a rák is. Egyszer egy tó mellett akadtak egymással össze. Ránéz a ravasz majom a rákra és nagykomolyan azt mondja neki:

– Hátha versenyt futnánk egymással?

Együgyű volt a rák de jólelkű, és de-hogy akarta, hogy rontson a majom jó-kedvén. Megkezdik a versengést és amint javában inalgatnak, az egyik előre, a másik meg hátrafelé, a majom egy datolyamagot talál, a rák meg egy gombát. Nem nagy idő múlva megint összetalálkoznak és mutogatják egymásnak, hogy mire bukkantak az úton.

Szerette ugyan a majom a datolyát, de a magva, biz az nem igen volt az ínyére való. A gomba, az már ízlele-sebb falat lett volna. Ránéz a majom a rákra és azt mondja neki:

– Cseréljünk egymással rák pajtás; tiéd legyen a datolya magja, az enyém meg a gomba.

A rák koma azonban nem akar kö-télnek állani.

– Nézd csak – kezdi a majom a magyarázást –, ha megeszed ezt a gombát, egy-keuőre felfalatozza és lo-hol is már elfelé, hogy gyanút ne fog-jon a cimborája. A rák meg fogja a ma-got, viszi magával hazafelé és elülteti a földbe.

– Jól vigyázz – mondja a ma-gnak –, ha ki nem kelsz hamarosan, ol-lómmal váglak ketté.

Legott kicsirázott a mag, egy hajta-socska bújt elő a földből.

– Jól vigyázz – mondja a rák az ágacskáknak –, ha hamarosan meg nem nősz, ollómmal váglak ketté.

Egy-kettőre nagy fává nőtt az ágacs-ka.

– Jól vigyázz – mondja a fának –, ha sebtibe ki nem virágozol, ollómmal váglak ketté.

Ugy kivirágozott a datolyafa, hogy egyebet se lehetett látni rajta.

– Jól vigyázz – mondja a sok vi-rágnak –, ha gyümölcsöt nem hoztok, ollómmal váglak ketté.

Ugy tele lett a fa a sok szép gyü-mölcsrel, hogy szinte roskadozott alat-tok.

Néz a rák a fára, nézi a sok gyü-mölcsöt, sehogyse tudja elérni. De ihol a majom, nesztét vette valahogy a do-lognak. Megpillantja a fát, rajta a sok datolyát és ugyancsak megjön az ehet-nékemje.

Odaalázatoskodik a rákhoz és kér-dezi tőle:

– Mit csinálsz itt a fa alatt pajtás?

– Gyümölcscel tele ez a datolyafa – feleli neki a rák –, meg szeretném őket

kóstolni, de sehogyse tudok felmászni a fára. Csak ülök-ülőgélek és néze-tem a sok ízes gyümölcsöt.

Kap a majom a jó alkalmon és azt mondja a ráknak:

– Felmászok én tehelytetted a fára, leszedegetem a gyümölcsöt és egyen-ként dobálgatom le neked.

Azzal mászik is már a fára és hoz-zalát a gyümölcsözéshez, de ugyan-csak ám. Eszébe se jut a ravasznak, hogy a ráknak is juttasson belőle. Pe-dig ugyancsak türelmetlenkedik már őkelme és felkiáltoz a majomhoz:

– Mit csinálsz odafent? Mért nem dobsz már le vagy egynehányat abból az édes gyümölcsökből?

– Még nem akadtam rá a datolyák-ra – szól le a majom a fáról –, várj egy kissé, majd rád kerül a sor.

Azzal leszakít egy pár éretlen, ne-héz datolyát és dobálja le a rák felé. Úgy rákoppant a datolya a rákra, hogy a páncélja is megrepedt belé.

Nagyot kiált a rák, még nagyobbat rémül a majom, lefut a fáról és úgy el-ódalog, mintha ott se lett volna.

Zokog eközben a rákocska, sírdogál nagy keservében. Meghallják a pajtá-sai a sírását és egymás után siet elő a *Kőmozsár*, a *Tojás*, a *Méh*, meg a *Tengerifű*. Sajnálják szegénykét és kérdez-getik tőle, hogy mi baj érte a fejét. El-panaszolja nekik a rák, hogy mit köve-tett el vele az a lelketlen majom.

Nosza, összefognak és bosszút es-küdnek a majom ellen. Másnap már összetalálkoznak és odamennek a ma-jomhoz, hogy kérdőre vonják a go-noszságáért. Nem volt odahaza a ma-jom.

Sebaj, gondolják magokban; be-mennek a házba és elrejtőzködnek benne. A *Tojás* a szenes rostélyba bú-vik, az égő parázs közé. A *Kőmozsár* bemegy a konyhába és a gerendára mászik fel. A *Méh* az ételes szek-rénybe búvik, a *Tengerifű* meg a pad-lón helyezkedik el. A rák is velők tar-tott, ő meg a vizesdészába mászott.

Alig hogy elhelyezkedtek, hallják, hogy ime, jódögél a majom. Hideg volt odakint és siet a majom az égő parázs felé, hogy megmelegedjék egy kissé. Amint a tűz felé tartja a kezét, szétpuk-kad a forró *Tojás* és neki a majom arc-ának. Úgy össze-visszaégeti, hogy ré-mültében szalad a dézsához és dugdos-sa az arcát a vízbe, hogy enyhítse a fájhdalmát. Csak erre várt a rák koma. Neki a majomnak az ollójával és bele-hasít vele az orrába. Eszeveszetten ro-han a majom és szaladtában az ételes szekrénybe ütődik. Kirepül belőle a *Méh* és olyat szúr a fulánkjával a ma-jomba, hogy hátratántorodik és rálép a *Tengerifűre*. Elcsúszik a majom a síkos fűvön és hanyattvágódik rajta. Kapja magát a *Kőmozsár*, lefordul a gerendá-ról és olyat zuhan a majomra, hogy ott agyonlapította.

Így bűnhődött meg a majom, így ad-ta meg az árát a gonoszságának.

A kiállítás egyik szép darabja Barabás Miklós fekete-fehér acélmetszete („Weihe der Kindheit”)

Gyermek és játék a képzőművészetben

–Kecskeméti kiállítás–

Immár öt éve, hogy a nagybudapesti „országhatárokon” túli Kecskemét sajátos kulturális rendezvényeivel kapcsolódik a Tavaszi Fesztivál programjaihoz. A kiállítások, koncertek és bemutatók között minden március derekán a játékkultúra más és más témáját dolgozza fel a *Szórakaténusz Játékmúzeum* munkatársi csapata. A népi játékesztívál, az országos játék-szimposium (melynek eredményeként jött létre a *Magyar Játék Társaság*), a játékipari ankét után ez alkalommal a kecskeméti régi vágya valósul meg: egyfajta áttekintést próbálnak adni a hazai köz- és magángyűjteményekben lévő gyermek és játék témájú képzőművészeti alkotásokból. A feladatot ezúttal a Dátum hasábjain már korábban is megszólaltatott *Kalmár Agnes* művészettörténész vállalta fel.

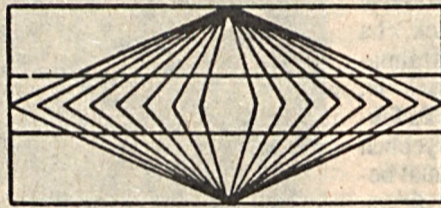
A Szórakaténusz-tárlat március 16-tól szeptember végéig látható, a hétfői nap kivételével 10–18 óra között várja az érdeklődőket.

– kriston –

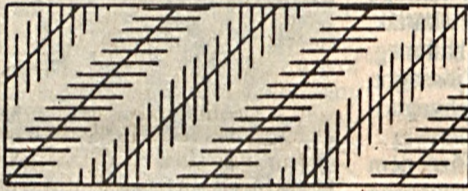
Szemfényvesztés?

Nem egyszer halljuk: legalább a szemednek higgy! Tényleg hihetünk a szemünknek? Nézzük meg az alábbi ábrákat!

Párhuzamos a képet keresztibe átszelő két vonal?

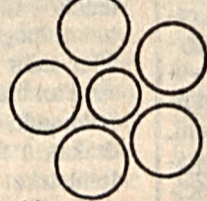
Hasonlóan csalafinta a következő kérdés is: párhuzamosak-e a ferde irányba futó vonalak?

Itt négy becsapós vonalat látsz keresztben. Ugyanaz a kérdésünk, mint az előzőeknél: párhuzamosak?

Frissítésként nézzük meg az alábbi két ábra középső köreit, s döntjük el egyformák-e?

Ha hittetek a szemeteknek, akkor most vegyetek elő egy vonalzót, s ellenőrizzitek a látottakat! Meglepeté eredményre fogtok jutni.

(Megoldás: Az első három ábránál a kérdéses vonalak párhuzamosak. Az utolsó két ábránál a középső körök pedig egyforma nagyok.)

Az alábbi rejtvényünknel először a négyzetrácsos formát kell kitölteni. A megfejtés a középső sorban fentről lefelé olvasható, ugyanakkor az ábrája kirakható a szürke alakzatokból is! (Fordított sorrendben elkészíteni a feladványt igen nehéz!)

Rejtvény

Beküldendő a levelezőlapra felragasztott, összeállított ábra a kereszt-rejtvény megfejtésével (vagyis az ábra

megnevezésével) az alábbi címre: Dátum Szerkesztősége, 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7.

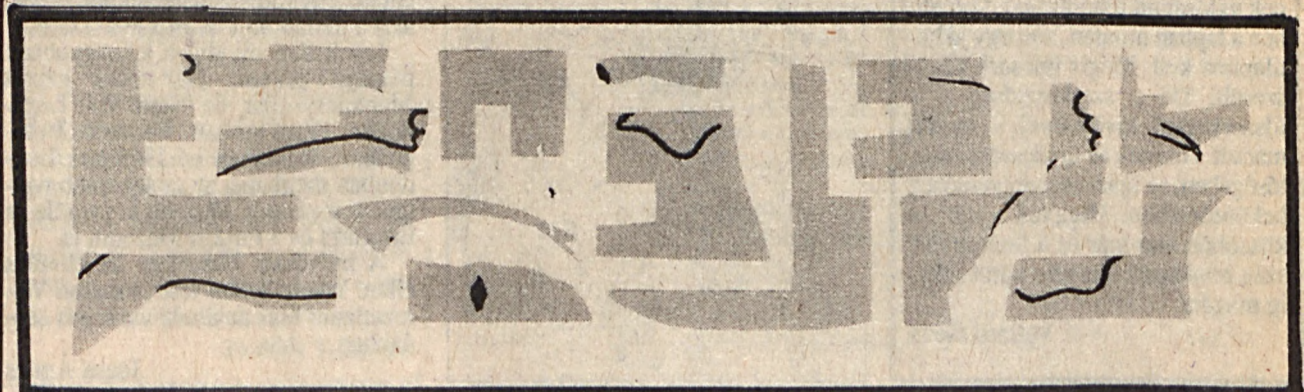
Beküldési határidő: 1990. március 31.

A beküldők között könyvtalványokat sorsolunk ki. – g –

1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				

MEGHATÁROZÁSOK:

- 1.) ROSTA
- 2.) EVŐESZKÖZ
- 3.) TOLLAS ÁLLAT
- 4.) PUHATESTŰ ÁLLAT
- 5.) VALÓDI
- 6.) MÉG NEM LÓ
- 7.) EZ VAN AZ OSZTÁLYBAN DOLGOZATÍRÁS ALATT
- 8.) JÓ FELELETRE ADJÁK
- 9.) IDŐBEN JÖN
- 10.) ELKAP
- 11.) PAPIR FEJFEDŐ
- 12.) JÓ DIÁK MINDENNAPEG MEGTESZI
- 13.) EZ IS SPORT

Köszöntjük Gábor és Karina nevű olvasóinkat

Gábor nevünk a héber Gabriél névből rövidült. Jelentése: Isten embere, Isten bajnoka.

Gábor nevünknel már jóval ritkábban használt a Karina, amely több név egybeeséséből keletkezett. Egyrészt az olasz Carina névből, melynek jelentése: csinos (nő). Másrészt viszont a Katalin svéd formájának, a Karin névnek latinosa továbbképzése. A nyelvtörténetek véleménye szerint még a Katalin dán formája is közrejátszott a név keletkezésében.

Ma ünneplik még névnapjukat az Adelmárok, Alpárok, Ellák, Gábrilek, Gabriellák, Jellák, Kapolcsok, Katalinok, Kolombánok, Olivérek, Simeonok.

A Nap két: 5.40 órakor
nyugszik: 18.01 órakor
A Hold két: 4.27 órakor
nyugszik: 16.37 órakor

Nyár eleji meleg

Nyugaton és északon eleinte időnként még megnövekszik a felhőzet, néhol zápor-

Eseménynaptár

95 évvel ezelőtt, 1795. március 24-én született Vászárhelyi Pál vízmérnök, a magyar folyamszabályozás úttörője. Nevéhez több hazánkbeli folyó feltérképezése fűződik, továbbá az Al-Duna szabályozása és ott az ún. „Széchenyi-út” kialakítása. Élete végén elkészítette a Tisza-szabályozás tervét is. Életről Horváth Árpád: A reformkor memóriái (1956) című könyvében olvashatnak.

85 évvel ezelőtt, 1905-ben ezen a napon hunyt el Jules Verne, népszerűsége miatt nálunk Verne Gyula néven emlegetett francia író, a tudományos fantasztikus regény műfajának megteremtője.

Kiállítás Besztercebányán

A közép-szlovákiai Besztercebányán csütörtökön grafikai kiállítás nyílt a salgótarjáni városi múzeum anyagából. A tárlaton a kortárs magyar grafika alkotásai láthatók.

eső is várható, egyébként folytatódik a derült, száraz idő. A legalacsonyabb hőmérséklet 1 és 6, a legmagasabb 16 és 20 fok között valószínű.

Több, a maga idején fantasztikus elképzelése valósult meg (Utazás a Holdba, Őt hét a léghajón, Grant kapitány gyermekei, Kétféves vakáció), más regényében zsmokok vagy örültek fenyegetik a világot egy-egy nagy hatású találmánnyal. Sándor Mátyás és a Várkastély a Kárpátokban című regényeiben szerepel a magyar 1848/49-es magyar szabadságharc.

50 esztendeje, 1940-ben halt meg Édouard Branly francia fizikus, aki 1890-ben felfedezte a Branly-féle kohert, amelyet Marconi az első drótnélküli távíró-kísérleténél használt fel.

Dr. K.A.

Veszélyes szakma

Hetvenegy újságíró, fotóriporter, rádiós és tévés vált tavaly szakmája áldozatává. Legtöbbjük életét Latin-Amerikában oltották ki. Egyedül Kolumbiában 15 újságírórt öltek meg. Nagy részük ellen a sajtóban leleplezett kokain-csempészbándák követtek el gyilkos merényletet. A salvadori harcoknak 11 áldozata volt a sajtóból, heten Peruban veszítették életüket. A tömegtájékoztató halottjainak száma évről évre növekszik: 1987-ben még csak 32, egy évvel később 45 újságíró, tudósítót veszítette életét szakmája gyakorlása közben.

A nyilvántartás szerint még mindig igen nagy az olyan újságírók száma, akiket nézeteikért vetették börtönbe. Törökországban például jelenleg is negyven újságíró van bebörtönözve.

RTV

SATI: 7.30: Jó reggelt a SATI-gyel! 8.30: Charlie angyal. 9.25: Horoszkóp. 9.30: Gazdasági fórum. 10.00: Tévétől. 10.25: Műsorelőzetes. 10.30: A valódi szellemiérték – Rajzfilmsorozat. 10.50: Kertbarátoknak. 11.00: Azt hiszem, engem egy rénszarvas nyalogat – Amerikai filmvígjáték. 12.45: Divatos percek. 12.55: A Flintstone család. 13.25: Mister Ed – Vigjátéksorozat. 13.50: A mi kis farmunk – Kalandfilmsorozat. 14.40: Főzőcske. Horoszkóp. 14.50: Ofelsége O'Keefe – Amerikai kalandfilm. 16.30: Hasznos tudnivalók. 16.40: Videófilm-újdonságok. 17.05: Utazási magazin. 17.35: Hírek Időjárás. 17.45: Nyereményes játék. 17.50: A Colby-birodalom. 18.45: Híradó. Időjárás. 19.05: Batman. 20.00: MacGyver – Krimisorozat. 20.55: Sport. 21.00: MacGruder és Loud – Krimisorozat. 21.55: Hírek, sport, időjárás. 22.05: A keselyű három napja – Amerikai krimi. 0.00: A Sárka Vipera hadművelet – Olasz-NSZK krimi. 1.25: Műsorelőzetes.

JUGOSZLAV TELEVÍZIÓ: 1.műsor: 8.45: Műsorismertetés. 8.50: Tv-naptár. 9.00: Válogatás az oktatóprogramokból. 10.30: Hírek. 10.35: Maja a méhecske – Rajzfilm-sorozat. 11.00: SA-1. Informatív revüműsor – Forsythe Saga – Angol sorozat. 13.00: Családi tv-magazin. 14.30: W.Disney filmciklusából: Follow Me Boys. 16.00: Hét tv-nap. 16.45: Tv-napló II. 17.00: Népzenei műsor. 17.30: Jobb élet – Drámasorozat. 18.15: Hetedik érzék. 18.25: Telebobjektív. 19.10: Rajzfilm. 19.30: Tv-napló II. 20.05: Időjárás. 20.15: Humorisztikus-sorozat. 21.05: Játékfilm. 22.35: Tv-napló III. 22.50: A mai sport. 22.55: Éjszakai program. 0.55: Hírek. 1.00: A vasárnapi műsor ismertetése. 2. műsor: 8.35: Műsorismertetés. 8.40: Tv-naptár. 8.50: Éjszakai program. 10.50: Planica Si VB. – Közvetítés. 13.30: Ma együtt – Szórakoztató műsor. 14.00: Színházi közvetítés gyermekeknek. 19.30: Tv-napló. 20.10: Műsorismertetés. 20.15: Zenei est. 21.45: Tv-kiállítás. 21.50: Tv-tárca. 22.35: Tv-mix. 22.50: Graham Green meséi – Filmsorozat. 23.40: A vasárnapi műsor ismertetése.

Vasárnap

KOSSUTH RÁDIÓ: 6.00-8.25: Vasárnapi újság. 8.30: Világóra. 10.05: Ének-szavallat, muzsikával. 10.44: Az élő népdal. 10.54: Édes anyanyelvünk. 11.00: Gondolat-jel – Kulturális hetilap. 12.20: Harminc perc alatt a Föld körül. 12.50: Magyar Vetélkedő Pártja. Jegyzet. 13.00: Rádióton korongok. 13.20: Mit tizen a Rádió? 14.10: Művészlecke. 15.00: Tornyot raktam – Orsz. szövetkezeti szavalóverseny gálaműsora. 16.05: Új lemezeinkből. 16.37: Rádióton korongokról! 17.00: PAF-műsor. 17.30: Komolyzenei lemezeleves. 18.40: Rádióton korongokról! 18.45: Remekírók hangszalagon. 19.49: Daróci Bárdos Tamás: Táncoló dallamok. 20.00: Hangportrék. 21.00: Választási záróműsor. 22.00-22.25: Hírvilág.

PETŐFI RÁDIÓ: 7.05: A református egyház felőljára. 7.35: Vasárnapi orgonamuzsika. 8.05: Diótörő – Rádiójáték. 9.05: Örökzöld dallamok. 10.00: Boldog születésnapot! 11.10: Vasárnapi koktélok. 12.03: Jó ébredés szó a nóta. 13.05: Mikrofonpróba. 14.00: Halló! Sebastian? – Rádiójáték. 15.05: Táskarádió. 16.00-21.00: Pop-társaság. 21.05: Nemes György: Nincs titok – 2. rész. 21.35: Társalgó. 22.30: Görög könnyűzene. 23.15: Dzsessz a 80-as években. 24.00-0.14: Országok, tájak népzeneje.

BARTÓK RÁDIÓ: 6.03-7.59: Népszerű muzsika – korán kelőknek. 8.20: Görög művészek operafelvételeiből. 8.56: John Eliot Gardiner vezényli a Monteverdi

A Liszt-alapítvány javára

In memoriam Thész László címmel a szekszárdi Liszt Ferenc Zeneiskola hangversenyt rendez március 26-án, hétfőn este fél nyolckor Szekszárdon a Művészetek Házában. A zeneiskola fiatalon elhunyt igazgatójának szentelve a koncertet a fellépő művészek tiszteletdíját és az est bevételét a Liszt Ferenc Zeneiskola alapítványára szánják. A programban Widor, Kodály, Foure, Beethoven, Bach, Frank, Liszt és Albinoni műveit hallhatják.

Holnap, március 25-én lesz a részleges alkohol- és nikotinvásárlási bojkott utolsó napja.

Nem tudjuk milyen eredménnyel járt, az azonban bizonyos: nekünk a kereskedők és kocsmárosok nem panaszkodtak...

Szombat
KOSSUTH RÁDIÓ: 8.10: Hangszemle. 8.30: Családi tükör. 9.05: Színes népi muzsika. 10.05: Ismét – a javából! Válogatás az elmúlt hét műsoraiból. 12.30: Fel nem fedezett feltalálók. 13.00: Klasszikusok déliidőben. 13.49: Énekeljük együtt! 14.20: Mindennapi irodalmunk. 14.50: Tenoráriák. 15.00: A világúra győngyszemei – Apollinaire versei. 15.10: Új Zenei Újság. 16.00: 168 óra. 17.30: HID – Magyar-román kulturális körkép. 18.45: Szemle. 19.10: Rólunk van szó! 19.15: A Rádió-színház bemutatója. 20.22: Az Allami Népi Együttműködés. 21.00: Szvjatoszlav Richter 75 éves. 21.45: Hajszaújságok. 22.00: Hírvilág. 22.20: Sport híradó. 22.33: Európa hangversenytermeiből.

PETŐFI RÁDIÓ: 8.05: Újra éled a Hangya? 8.30: Népszerű muzsika – pihenőidőben. 9.05: Tüvisek és virágok – Zenes irodalmi magazinműsor. 10.00-12.00: Szombat délelőtt. 12.10: Jó ébredés szó a nóta. 13.05: Daráló – Folytatás az ifjúsági történet. 13.35: Hangok és visszhangok. 14.00-16.55: Magunkat ajánljuk. 14.00: Sublót. 14.45: Magyarán szólva. 15.05: Németh Lehel-portré. 15.55: Körkapsolós bajnoki labdarúgó-mérkőzésekről. 17.05: Újdonságainkból. 17.30: 4x4 – Játék. 18.30: Slágerlista. 19.05: Közvetítés az FTC – DVSC és a Rába ETO-Bp. Honvéd bajnoki labdarúgó mérkőzéséről. 19.20: Hi-fi variété 20.20 Conry világ. 21.05: Rádióton korongokról! 21.08: A Rádió Dalszínháza. 23.15-00.14: Éjszakai klub.

BARTÓK RÁDIÓ: 7.03: A Magyar Rádió román nyelvű nemzetiségi műsora Szegedről. 7.30: A Magyar Rádió szlovák nyelvű nemzetiségi műsora. 8.25: Orgonamuzsika. 9.18: Magyar vonósnégyesek felvételeiből. 10.00: Hangfelvételek felsőfokon. 11.17: Opera-művészlemez. 12.05: Barokk muzsika. 12.30: Angol társalgás kezdődnek. 12.45: Alapfokú német társalgás. 13.00: Kívánságújság szombaton. 14.00: Haydn: D-dúr szimfónia. 14.30: Hi-Figyelő – Műsor a hangkultúra barátainak. 15.05: Lemezbörze helyett. 16.05: Verdi: Otello. 18.32: Sztravinszkij: Puccinella. 19.05: Mindennapi irodalmunk. 19.35: Budapesti Tavasz Fesztivál. Közben Kb. 20.20: Néprajzkutató nyugdíjban. Kb. 21.40: Schubert: d-moll vonósnégyes. Kb. 22.20: Klasszikus kórusmuzsika. 22.35: Nyugat-keleti átjáró. 23.34: A magyarországi cigányok népzeneje.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ 7.00: Kezdődik a nap: hírek, hírmagyarzatok, műsorismertetés, napi kalendárium, zene. 8.00: Hírek. 8.10: A munka világa. 8.35: A hallgatók fóruma. 8.55: Napi kalendárium. 9.00: Hírek. 9.10: Zenes üzenetek. 10.00: Hírek. 10.10: Világgazdasági magazin. 10.40: Tiszta forrás. 11.00: Hírek. 11.10: Forgószínpad. 11.45: Nemzetközi sajtószemle. 12.00: Déli harangszó – hírek. 12.10: Zenes üzenetek. 13.00: A Mai nap és műsorismertetés. 13.20: A hallgatók fóruma. 13.40: Magyar politikai magazin. 14.00: Hírek. 14.10: Világgazdasági magazin. 14.40: Tiszta forrás. 15.00: Hírek, műsorismertetés, délutáni randevű. 16.00: Hírek. 16.10: A hallgatók fóruma. 16.30: Gondolatforgató. 17.00: Hírek, műsorismertetés. 17.10: Csillagok és sávok. 17.45: Nemzetközi hetilapszemle. 18.00: Hírek. 18.10: Magyar- és világhíradó. 18.40: Magyar politikai magazin. 19.00: Hírek. 19.10: Hazai napló. 19.40: Egy hét Kelet-Európában. 19.50: Hétféglé. 20.00: Hírek. 20.10: Magyar- és világhíradó. 20.40: Irodalmi program. 21.00: Hírek, műsorismertetés. 21.10: Csillagok és sávok. 21.45: Nemzetközi hetilapszemle. 22.00: Hírek. 22.10: Sport. 22.20: Nyugati levél. 22.30: Nyitott szemmel. 22.40: Nyugati folyóirat. 23.00: Hírek. 23.10: Hazai napló. 23.40: Egy hét Kelet-Európában. 23.50: Hétféglé. 24.00: Hírek. 0.02: Nemzetközi hetilapszemle. 0.17: Csillagok és sávok. 0.52: Műsorzárás.

TV1: 9.00: Képzés. 9.05: Tévétorna gyerekeknek. 9.10: A Magyar Rádió Gyermekkorúinak hangversenye a Pesti Víga-

dégmunkásoknak. 13.30: Képek Ausztriából. 14.30: Sportélet. 17.00: Idősek klubja. 17.45: Krisztus ma. 17.50: Sport. Forma-1 Brazil Nagydíj. 20.15: A kém, aki szeretett engem – Angol akciófilm. 22.20: Hírek. 22.40: Az iszlám hangja. 22.45: A magányos fickó. 0.10: Miami bűn – Krimisorozat. 0.55: Sport. 1.00: Hírek.

RTL PLUS: 8.00: Li-La-Launebár. 9.25: Történetek egy repülő kofferből. 11.00: Noozles. 11.30: Cubitus. 11.50: A Jetsonok. 12.15: Csodálatos évek. 12.40: Komolyzenei déliidőben. 13.00: Játssz velünk. 13.15: Apám földönkívüli – Családi sorozat. 13.35: Slágerlista gyermekeknek. 14.30: Funny Farm. 16.05: Boldogság a havasokban. 17.45: Művészet és üzenet. 17.50: Német slágerek. 18.45: Híradó. 19.10: Utazási kvíz. 20.15: Zene megint a penna – NSZK filmvígjáték. 21.45: A Der Spiegel tv-magazinja. 22.15: Prime Time. 22.40: Tutti Frutti – Erotikus játékschow. 23.40: Crime Story – Krimisorozat. 0.30: Szexi klippek. 0.55: Villámlátogatás. 1.35: Aerobic. 1.40: Műsorzárás.

SUPER CHANNEL: 7.00: Super B.O.O.S. – Gyermekműsor. 11.00: Egyveleg. 13.30: Helló Ausztria, hello Bécs! 14.00: Egyveleg. 15.00: Irva vagyon... – Vallási műsor. 15.30: E.R.F. – Keresztyény hírmagazin. 16.00: Turistamagazin. 16.30: Egyveleg. 17.30: A világ holnap. 17.55: Időjárás-jelentés. 18.00: Gazdasági magazin. 18.30: Nemzetközi slágerstúdió. 19.30: Videóklub. 20.00: Hollywood. 20.55: Időjárás-jelentés. 21.00: Teethy. 22.30: Barnaby Jones – Bűntényi filmsorozat. 23.30: Burkes törvénye – Bűntényi filmsorozat. 0.30-7.00: Egyveleg.

TV5: 16.05: Hírek. 16.15: Nem kell álmodozni! 17.15: Rajongók klubja. 18.00: 30 millió barát. 18.35: Bárányhímő-híradó. 19.00: Hotel – Irodalmi műsor. 19.30: Hírek, időjárás. 19.40: Vendégszékben Fradné. 20.40: Kőr és pikk – Variété. 22.00: Tv-híradó. 22.25: Időjárás-jelentés. 22.30: 7-ről 7-re. 23.30: Hogyisne! 0.20: Műsorzárás.

SATI: 8.10: Mister Ed – Vigjátéksorozat. 8.35: A Flintstone család. 8.55: Műsorelőzetes. 9.00: Batman. 9.50: Főzőcske. Horoszkóp. 10.00: Sport. 10.30: Utazási magazin. 10.55: Vallásos szemszögből. 11.00: Vissza a múltból. 12.30: F6, hogy értjük egymást. 12.45: Időutazás. 13.10: Nevelési kérdések. 13.20: A mi kis farmunk. 14.10: Az állatok és mi. 14.45: A törvényért és a rendért. 17.10: Az apacsok felkelése. 18.45: Híradó, időjárás. 19.05: A szép és a szörnyeteg. 20.00: Fehér bodza – NSZK zenés film. 21.35: Hírek, sport. 22.00: Csevely a toronyban. 23.30: Menekülés közben – Krimisorozat. 0.20: Műsorelőzetes.

JUGOSZLAV TELEVÍZIÓ: 1.műsor: 9.00: Láthatár – Krónika. 9.15: Műsorismertetés. 9.20: Hírek. 9.25: Rajzfilm-sorozat. 9.50: Vasárnap délelőti gyermeknek. 11.00: Mezőgazdasági műsor. 12.00: Komolyzenei műsor. 13.00: Bertinik. 14.00: Hírek. 14.05: Napirend nélküli találkozás. 16.05: Odüsszeusz 2001 – Tudományos-ismeretterjesztő sorozat. 17.05: Játékfilm. 18.45: Rajzfilm. 19.10: Tv-fortuna. 19.30: Tv-napló II. 19.53: Időjárás. 20.00: Az elfelejtettek – Dráma-sorozat. 21.00: Szórakoztató, zenei műsor. 21.30: Tv-napló III. 21.50: Sportszemle. 22.20: Angol nyelvű hírek. 22.25: Éjszakai program. 22.30: Fámák – Amerikai film. 24.00: Éjszakai program. 0.25: Hírek. 0.30: A hétfői műsor ismertetése. 2.műsor: 7.40: Műsorismertetés. 7.45: Tv-naptár. 7.55: Hírek. 8.00: Éjszakai program. 10.00: Ma a holnapért: Műsor a JNH tagjai részére. 13.00: Sportélet. 19.30: Tv-napló. 19.55: Műsorismertetés. 20.00: Külföldi dokumentum-sorozat. 20.45: Tv-mix. 21.00: Zágrábi panoptikum. 22.00: Bizonyítások. 22.30: A hétfői műsor ismertetése.

Az RTL PLUS, Super chanel, TV5 és a SATI műsórát részletesen közli a Telehold.

Révai Nagy Lexikona

az első két kötet ára: 917 Ft/db, a 3-5. köteteké: 980 Ft/db

A Babits Kiadó pótmegrendelést vesz fel a Révai Nagy Lexikona egész sorozatára, a beérkezés sorrendjében, korlátozott példányszámban.

Név:

Cím:

...példányban
megrendelem

a Révai Nagy Lexikona kötetait
az alábbi címen:

Babits Kiadó
7100 Szekszárd, Pf.: 237.

Megrendelése után a megjelenéssel és fizetéssel kapcsolatos kérdésekről részletes tájékoztatót, valamint befizetési csekkeket küldünk!

Részletfizetési kedvezmény!

*

Tisztelt Megrendelőnk!

Kiadónk továbbra is garantálja a Révai Nagy Lexikona hat év alatti megjelentetését, s azt is, hogy indokolatlanul nem emeljük a kötetek árát. E nemzeti érték közkinccsége során csak szolid üzleti nyereségre törekszünk.

Sajnos azonban nem tudjuk elhatárolni magunkat a papírárak és a nyomdai műveleti költségek évente egyre nagyobb mértékű emelkedésétől. Reálisan felmértük, hogy ez Önnek esztendőnként fokozódó megterhelést jelent.

Kiadónk vezetősége ezért úgy határozott, hogy felkínáljuk Önnek az általunk vállalható legnagyobb kockázatot!

Ön már most előre, egy összegben megvásárolhatja a lexikonsorozatot valamennyi hátralévő 4-20. kötetét,

21 500 Ft-os áron.

Ha az Önhöz már elküldött csekkek egyikét ezen összegre szólóan 1990. március 25-ig kitölti és a pénzt a szokásos módon befizeti, nem lesz tovább gondja a részletfizetésekre, kiadónk törzsvásárlójának számít ezután, és 1994 végéig automatikusan postázzuk Önnek a megjelenő lexikonköteteket.

Gondolja végig és mérje fel, hogy ez Önnek könnyebbséget, avagy terhet jelent.

Mi felajánljuk a lehetőséget.

Babits Kiadó

*

Tisztelt Leendő Megrendelőnk!

Ha a Révai Nagy Lexikonát hiába kereste eddig a könyvesboltokban, a könyvtárakban, s szeretné megrendelni tőlünk a teljes hasonmás kiadást, és egy összegben az egészet kifizetni, kérjen egy csekket kiadónktól, s azon adjon fel címünkre

24 314 Ft-ot

1990. március 25-ig.

Önnek sem lesz tovább gondja a részletfizetésekkel, s Önnek is automatikusan postázzuk a megjelenő lexikonköteteket 1994 végéig.

Gondolja meg!

Mi Önnek is felajánljuk a lehetőséget.

Babits Kiadó

7100 Szekszárd, Pf.: 237.

Kedves KERESZTSZÜLŐK, keresztelési fogadalmuk betartásában segít az

fizessenek elő a lapra KERESZTGYERMEKEIK számára, hogy azok könnyebben mondhassanak az

életre **IGENT!** *Előfizetési díj egy évre 600 forint
a hitre fél évre 300 forint*

A lap előfizethető a Hírlapkézbesítő Postahivataloknál, a Posta hírlapüzleteiben, vagy közvetlenül

a HELIR 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámon

AZ IGEN ELŐFIZETÉS LELKIAJÁNDÉK

Alapítvány a kisebbségi magyar fiatalokért

Alapítványt létesít a határainkon túli magyar pedagógusképzés támogatására, kisebbségi magyar fiatalok tanítóképzésére a Békéscsabai Tanítóképző Főiskola – jelentették be azon a tanácskozáson, amelyen az intézet vezetői és az alapítványt támogatni kívánó helyi tanácsok, üzemek, intézmények képviselői vettek részt. A decemberi forradalom után a csabai tanítóképző felajánlotta, hogy erdélyi magyar diákok képzését vállalja. Időközben kiderült, hogy alakulóban van a székelyudvarhelyi képző is, viszont a felvidéki magyar iskolákban ugyancsak tanítóhiány van. Ezért végül évi tíz-húsz romániai és szlovákiai fiatal itteni képzését tartották reálisnak, s az anyagiak előteremtésére szerveznek alapítványt. Az új tanévre – bár még semmilyen szervezés nem folyt – eddig húsz, idén érettségiző Arad és Bihar megyei fiatal jelentkezett.

A biharugrai tanács már vállalta évente egy tanítójelölt oktatási költségeinek – évi 50-60 ezer forint – biztosítását. A Körösvidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság szintén belép az alapítványba, s magánszemélyek is jeleztek támogatási szándékukat. A főiskola segítséget remél még Békéscsaba város és Békés megye tanácsától, további helyi tanácsoktól, intézményektől, vállalatoktól. A Békéscsabai Tanítóképző Főiskolán április 30-ig várják a felajánlásokat, hogy szeptemberben megindulhasson a kisebbségi magyar diákok oktatása az intézményekben.

Kollégiumi szállásbely

1990. február 1-től naponta 50 főt tudunk fogadni az 505. sz. Ady Endre Ipari Szakmunkásképző Intézet és Szakközépiskola kollégiumában.

Szállásdíj:
150.- Ft./fő/éjszaka.

Cím:
Szekszárd, Beloiannis u.
Telefon: 74/11-288.
Schrót György kollégiumvezető

Szolgáltatásaink:

- 2,3 és 4 ágyas szobák
- hideg-meleg vizes közös mosdó és zuhanyzó.

Építkezők, építetők, vállalkozók figyelem!

ÉLJENEK A LEHETŐSÉGGEL!

A beremendi Cement- és Mészipari Rt. beremendi telephelyén minden más beszerzési forrásnál olcsóbb cement- és mésztermékekhez juthat!

A helyben újonnan megnyitott boltunkban közvetlen gyári

értékesítéssel elégtjük ki kedves vásárlóink igényeit, ugyanitt megszervezzük a szükségesé vált szállítást is!

Keresse fel munkanapokon 5-17 óráig nyitvatartó boltunkat, meg lesz elégedve.

ÉLJENEK A LEHETŐSÉGGEL!

Vendéglátósok figyelem!

Cornélius (Montana)
4 fejes + szóda
4 tank + CO-palack
20 m³ hűtőkamra
Pepsi-sátor, asztal, székek
2100 literes háromajtós hűtőszekrény

sürgősen eladó.

Érdeklődni: 99/55-556 telefonon.

APRÓHIRDETÉS

Volkswagen 411-es porsche-motorral jó állapotban eladó. Készítely, 12-766 telefonon napközben.

Készítelyen Szendefi utca 14/c. III/5. szám alatt másfélszobás, egyedi gázfűtéses lakás tehermentesen eladó. Érdeklődni: vasárnaponként 8-12-ig a fenti címen.

Menyasszonyi ruha kölcsönzés Szekszárd, Klapka u. 30. Babits iskola, volt sajtópince feletti utca.

Hasky (szibériai szánhúzó) és dobermann kiskutyák eladók, előjegyezhető. Várfy Tibor 7121 Szálka, Kossuth u. 71/A. Telefon: 74/31-113.

Opel Kadett Combi, 1,7 Diesel, legújabb modell, 6 hónapos, hófehér, extrákkal, 3 és 6 év garanciával igényesnek. Veszprém, Dózsa Gy. u. 2. 80/29-693, Kőbory.

Nyugati szériás 0 km-es, ötebességes, 2107-es Lada eladó. Érdeklődni egész nap a 92/11-982-es telefonon.

SPORTMŰSOR

Szombat:

Cselgáncs: Szpari Kupa, nemzetközi felnőtt férfi verseny, Köröscsarnok, selejtezők 9 ó, döntők 14 ó.

Kerékpár: A BMX-cross OB 1. fordulója, Veszprém, 10 ó.

Kosárlabda: NB I-es mérkőzések, rájátszás a nőknél az 1-6. helyért: Tungsram-BSE, Megyeri út, 17 ó; MTK-VM-BEAC-Gépszerv, Hungária körút, 17 ó; Szarvasi F. Medosz-Soproni VSE, Mezőberény, 17 ó.

Labdarúgás: Az NB I. 20. fordulója: PMSC-Siófok, 13 ó; Veszprém-Békéscsaba, 15 ó; Tatabánya-Haladás, 15 ó; MTK-VM-Ú. Dózsa, Hungária körút, 15 ó; Vasas-Csepel, Fáy u. 15 ó; Váci Izó-Videoton-Waltham, Vác, 15 ó; FTC-Debreceni VSC, Üllői út, 17.30 ó. Az NB II. 19. fordulója: **Keleti csoport** (valamennyi mérkőzés 15 ó): Metripond-Debreceni Kinizsi, Szarvas-Kazincbarcika, NYVSSC-Mezőtúr, DVTK-Szolnoki MÁV MTE, Debreceni MTE-Eger, Szegedi Dózsa-Kecskemét, Salgótarjáni Síkúveg-Baja. **Nyugati csoport** (valamennyi mérkőzés 15 ó): Komló Bányász-Szekszárdi Dózsa, Nagykanizsai Olajbányász-BMTE-Törley, Oroszlányi Bányász-ZTE, Dorogi Bányász-Mohács, III. Ker. TTVE-Keszthely, Paks-Dunaferr, Ajkai Hungalu-Bp. Volán, Tapolcai Bauxitbányász-Sopron.

Lovassport: Lovastorna Hungavis Kupa, Nemzeti Lovarda, 9 ó.

Röplabda: NB I-es mérkőzések, rájátszás, a férfiaknál az 1-4. helyért: Szegedi Építők-Ú. Dózsa, Szeged, 17 ó; Kecskemét-Nyíregyházi VSSC, Kecskemét, 15 ó.

Sakk: 6. Budapesti Tavaszi Fesztivál nemzetközi nyílt verseny, 9. forduló, Budapest Sportsarnok, 9 ó.

Sportakrobatika: Budapest-bajnokság, Tornacsarnok, 9 ó.

Vasárnap:

Kézilabda: NB I-es mérkőzések: férfiak: Pemű-Honvéd-Békéscsaba Előre Spartacus, Solyvár, 16.30 ó; III. Ker. TTVE-FTC-Tisza Volán, Kőr u., 17 ó. Nők: DVSC-Herz-FTC, Debrecen, 17 ó; Secotex Szegedi Textilművek-Borsodi Bányász, Szeged, 17 ó.

Lovassport: Lovastorna Hungavis Kupa, Nemzeti Lovarda, 10 ó.

Ritmikus sportgimnasztika: Budapest-bajnokság, egyéni döntő,

Petres a Veszprém színeiben

Dönt-e az „év mérkőzése” a bajnoki címről?

Nincs kizárva, hogy szombaton zsúfolásig megteljen a lelátók a Hungária körüti stadionban, jóllehet ezúttal nem a nagy közönségvonzót, a Ferencvárost, hanem az Újpesti Dózsát fogadják az MTK-VM. Am mivel a második helyezett várja az élvonalat, nem túlzás a bajnoki év mérkőzésének nevezni a 15 órakor kezdődő összecsapást.

A kék-fehér gárda – a vendégcsapatok réme – az 1989/90-es idényben eddig valamennyi hazai mérkőzését megnyerte, mi több, még gólt sem kapott, tehát igazán oroszlanbarlangnak minősül sporttelepe. A Dózsa viszont négy ponttal előzi pillanatnyilag az MTK-t. Külön érdekességet kölcsönöz a találkozóknak, hogy a magyar élvonal legeredményesebb támadócsapata – az újpestiek 31 gólt szereztek – kerül szembe a legbiztosabb hazai védelemmel, az MTK-éval, amely mindössze 11 gólt apott.

Sokan úgy gondolják, a 20. forduló szuperrangadója dönt a bajnoki aranyérem sorsáról, legalábbis abban az esetben, ha a Dózsa győz. Akkor ugyanis előnye már hét pont – tehát két győzelemnél is több – lenne. Legalábbis sokan gondolkodnak így, ám Varga István, a vendégek mestere másképp vélekedik:

– Azt persze nem mondhatom, hogy a szombati mérkőzés csak egy a 30 bajnoki közül – elvégre nagy rangadóról van szó –, de mégsem hinném, hogy bármi is eldőlne az MTK elleni meccsünkön. Nekem az a véleményem, hogy az lesz keletünk közül a bajnok, aki a többi csapat ellen kevesebb pontot hullat el.

Akkor talán nem is olyan fontos ez a találkozó?

– Már hogyan lenne fontos! Éppen ezért szokásos rejtekhelyünkön, a szabadság-hegyi síházban készültünk. Szeretnénk győzni, valahogy az az érzésem, minden lehet, csak döntetlen nem. Végül célunk a dobogó, annak is a legmagasabb foka.

A házigazda kék-fehéreként mindenki futballal töltötte a pénteket, még a klubelnök dr. Nagy László is.

– Szoros, igen-igen küzdelmes mérkőzést várok, s a mi győzelmünket. A táblázatra tekintve is kitűnik, hogy nekünk fontosabb ez a rangadó, ha kikapunk, végzetesen leszakadunk a Dózsától. Egyébként 18 000–20 000 nézőre, vagyis zsúfolt házra számítok.

A Békéscsaba–Veszprém mérkőzésen, az ex-Videotonos Petres Tamás – ha igazolása rendben van –, pályára léphet a Veszprém SE csatársorának tengelyében. Mint ismeretes, megnyerte a pert volt klubja, a Videoton ellen.

– Kimondhatatlanul örülök, hogy győzött az igazság. Egyébként felkészültünk erre a döntésre, Petres valamennyi papírja rendben van, részünkről semmi akadály a játékának – mondta Tóth Attila, a veszprémi klub elnöke.

Súlyos szombathelyi fiaskója – 0–4 – után kötelező a javítás a Ferencvárosnak a Debrecen ellen. Rákosi Gyula edző még mindig visszérgyulladással bajlódik, így most is Albert Flórián szakosztály-igazgató ül a kispadon.

– Újabb kudarcot nem engedhetünk meg magunknak – mondta az egykori aranylabdás. – Igaz, hogy különböző okok miatt a fél csapatunk hiányzik, mégis győzelmet várok.

Búcsú a „Big Ten”-től?

Az idén februárban nagy sikert aratott a Budapest Sportsarnokban rendezett Tricotex Kupa fedett pályás atlétikai viadal, amely először – és úgy tűnik, utoljára – az európai „Big Ten”-sorozat állomása volt. A verseny jövőjéről az idén többször is tárgyalt Erdélyi Péter, a Magyar Atlétikai Szövetség menedzsere, a Tricotex Kupa főszervezője. Március elején a glasgow-i fedett pályás Európa-bajnokságon találkozott a „Big Ten” vezetőivel, majd Londonban a nemzetközi szövetség, az IAAF képviselőivel folytatott megbeszéléseket.

A Tricotex Kupa szervezői végül is úgy határoztak, hogy a jövő évi találkozót valószínűleg nem a „Big Ten”, hanem az IAAF fedett pályás körversenyének keretében belül rendezik meg.

– A tárgyalásokon számomra egyértelműen bebizonyosodott, hogy a nemzetközi és az európai szövetség soha nem fog támogatni egy olyan sorozatot, amelyet tőlük függetlenül akarnak lebonyolítani – jelentette ki Erdélyi Péter.

PLATINI, A REFORMER

A futballválságok kezelése az emberiség napirenden lévő, ámde az ideig meg nem oldott problémája, mint tudjuk. A lokális kezelés tehát mindenképpen tanulságos. Michel Platini szerint a francia foci 1992-ben juthat ki a gödörből, ha: 1. csökkentik a csapatok téli pihenőidejét; 2. ha csak vasárnap lesznek mérkőzések; 3. ha minden válogatott illetve nemzetközi kupamérkőzés előtt öt napig pihennek a fiúk. Az Expressnek adott interjújában a játékosok gyakori sérüléséről azt mondta: „Képzeld el, hogy minden hónapban fölveszem a dohányt, akkor is, ha sérülésre hivatkozva egyáltalán nem is dolgoztam.” S milyen intézkedést javasol az erőszak ellen? „Erre is van megfelelő eszköz. Van fogalmuk, milyen következménye lenne annak, ha bevezetnénk, hogy az az agresszív játékos, aki sérülést okoz, ugyanannyi ideig nem léphetne pályára, mint amennyi időre szándékosan hidegre tette az ellenfelét?”

Eurofoci

„Előrehozott döntő”: Milan–Bayern München

Pénteken délben Genfben megtartották az európai labdarúgó-kupák elődöntőinek sorsolását. A véletlen úgy hozta, hogy a hat találkozó közül háromban is nyugatnémet–olasz párharc lesz.

A legrangosabb kupában, a BEK-ben a védő AC Milan a többszörös kupagyőztes Bayern Münchennel találkozik.

A párosítás:

BEK: AC Milan (olasz) – Bayern

München (nyugatnémet), Olympique Marseille (francia) – Benfica (portugál)

KEK: AS Monaco (francia) – Sampdoria (olasz), Anderlecht (belga) – Dinamo Bucuresti (román)

UEFA: Juventus (olasz) – 1. FC Köln (nyugatnémet), Werder Bremen (nyugatnémet) – Fiorentina (olasz)

A mérkőzéseket április 4-én és 18-án játsszák.

A foci ugyan játék, szerepe lehet a véletleneknek, a szerencsének, de csodák nincsenek. Hogy a döntőbe jutásért játszó tízenkét csapat között négy olasz és három nyugatnémet található. Ebben a két országban legerősebb bajnokság a kontinensen, lám itt az eredménye. A francia válogatott nem jutott ki ugyan a vébère, de ebből dörség lenne azt a következtetést levonni, hogy a francia futball zuhant vissza – két kupacsapatuk próbálkozik a bufelejti siker elérésével. Az angol stílushoz közel álló belga futball is képviselteti magát egy csapattal – és Kelet Európát – már megint a románok.

Igen, a székifoci játékosok hatása. Könnyű volt nekik, hisz parancsszóra vitte el az ország legjobb játékosait a Steaua és a Dinamo – kommentálják imigyen a román sikereket magyar szakberkekben. De rezsim ide vagy oda, mégis savanyú a szőlő. Tudjuk, érezzük, hogy az idegenlégiósokkal megerősített, a legoptimálisabb összetételű magyar válogatottnak is kevesebb esélye lenne a már azért régi fényeit veszítő Anderlecht ellen, mint a Dinamo Bukarestnek. Klubcsapatainkról nem is beszélve...

Bálint Gy.

Jól kezdtek a magyarok

Világ bajnoki címéhez méltóan kezdte a magyar női párbajlőr-válogatott a Hét nemzet viadalt a nyugatnémet Tauberbischofsheimben. Az első két forduló során 9–3 arányú győzelmet arattak a magyar vívónők Svédország illetve Olaszország ellen. Rajtuk kívül a házigazdák első csapata örizte meg veretlenségét.

Magyar-amerikai bokszcasa a láthatáron

Az AP hírigyűnkés jelentése szerint március végén három országot érintő körutat tesz Európában az Egyesült Államok amatőr ökölvívó válogatottja. A 18 fős amerikai csapat, amelyben az idej bajnokok közül tizenegy kapott helyet, előbb március 30-án Dublinban Írország, április 2-án Glasgow-ban Skócia, végül április 5-én Poznanban Lengyelország legjobbjai ellen lép a kötelek közé. A tavaszi „hadjárat” után hazatérés, majd újabb európai kiruccanás következik – ezúttal már Magyarországra.

– Gyakorlatilag véglegesnek tekinthető, hogy július végén egy hetet nálunk tölt az amerikai válogatott – mondta el Akkerman György, a Magyar Ökölvívó Szövetség szakfelügyelője. – Telexükre már válaszoltunk, hogy elfogadjuk a két, országok közötti összecsapásra vonatkozó javaslatukat. Vagyis előbb július 25-én, majd három nappal később újból megmérkőzik az amerikai és a magyar válogatott. Az első kesztyűs randevű színhelye Kaposvár, a július 28-i találkozóra viszont pályázatot írunk ki, a rendezési jogot az a város kapja, amely a legelőnyösebb feltételeket kínálja.

Tervez-e a MÖSZ más, közfigyelmet érdemlő vállalkozást?

– A magyar-amerikai válogatott mérkőzések az idej esztendő kiemelkedő eseményének számítanak, különösképpen annak fényében, hogy 1990-ben sem világ-, sem Európa-bajnokság nem lesz. Vannak viszont elképzeléseink arról, hogy esetleg mi is rendezhetnénk felnőtt ökölvívó világ-bajnokságot. A legutóbbi elnökségi ülésen merült fel, hogy esetleg 1995-ben, a magyar-osztrák közös világtárgyalás idején adhatnánk otthont egy ilyen kimagasló bokszcsemegének, de részletekkel még nem tudunk szolgálni, mert egyelőre még valóban csak ötlet szintjén vetődött föl a dolog.

Egy telitalálat – kétezer forint

DÁTUM totó

Az elmúlt héten egyetlen ötitalálatos szelvény akad, így nem volt szükség sorsolásra, természetesen postázzuk a nyereményt, a kétezer forintos vásárlási utalványt. Továbbra is várjuk a tippeket. Néhány olvasónk a góltótó mintájára tippel, de nekünk elég, ha a nagy többség jól ismert 1, x, 2 jelzéssel küldik el a szelvényeket. Ha olyan ötösrre bukkanunk, amelyen mindegyik mérkőzés végeredménye is stimmel – és olvasónk egyedül ért el telitalálatot az adott héten –, akkor a nyeremény megduplázódik, vagyis ebben az esetben egyetlen Dátum-ötös négyezer forintot ér. A tippszelvény az elkövetkező hetekben szombati vagy a hétfői számunkban jelenik meg. Beküldési határidő péntek déli, azokat a tippeket is figyelembe vesszük – természetesen távoli vidéki olvasóink érdekéért, amelyeket csak később kapunk meg, de egyértelműen megállapítható, hogy legkésőbb szerdán elküldték. Tippelni csak a lapból kivágott szelvényvel lehet.

1.	Haladás–Debrecen	
2.	Békéscsaba–Vasas	
3.	Videoton–Ferencváros	
4.	Újpesti Dózsa–PMSC	
5.	Budafok–Oroszlány	

A beküldő neve:.....

Címe:.....

Nem jönnek Nagybanáról

Elmarad Veszprémben a március 26-ra, hétfőre tervezett VÁEV Bramac – Minaur Baia Mare (román) férfi KEK-negyeddöntő visszavágó mérkőzés. Az IHF ugyanakkor előírta, hogy a találkozót legkésőbb április 8-ig kell megrendezni.

Hétfőtől:

Hokis „uralom” a BS-ben

A finishez érkeztek az előkészületekben a magyarországi C-csoportos jégkorong-világ bajnokság rendezői. A Budapest Sportsarnok nagypályájának jegére már odavarázolták kopásálló festékekkel a mérkőzések elengedhetetlen kellékeit: a vonalakat, a bedobópontokat, a védőpálánkat és a kapuk azonban csak hétfőn, a Budapesti Tavaszi Fesztivál zárását követően kerülnek végleges helyükre.

Hétfőtől más szempontból is tetőznek az események, a magyarok nyolc ellenfele közül ekkor érkezik meg a dán, továbbá az észak- és a dél-koreai válogatott, míg a többiek keddtől vendégeskednek a fővárosban. Maga a világbajnokság szerdán, a Kína – Bulgária összecsapással indul, és csak ezt követően, délután következik a hivatalos ceremónia.

– Negyed ötkor tartjuk az ünnepélyes megnyitót, amelyen Bielek József, a Fővárosi Tanács elnöke, a vb egyik védnöke köszönti a résztvevőket – mondta Studniczky Ferenc, a Magyar Jégkorong Szövetség főtitkára.

– Ezután Curt Berglund, az IIHF, vagyis a nemzetközi szövetség elnökségének tagja nyitja meg hivatalosan is a C-csoportos világbajnokságot. Amelynek mindjárt az első napján, délután fél öttől fellép a magyar válogatott, méghozzá a belgák legjobbjai ellen. A sérültek rendbejűtek, a csapat házatáján nyugalom van, és most is csak azt mondhatom: szeretnénk az első három hely valamelyikét megszerezni. Igaz, csupán a végső győztes jut fel a B-csoportba, mégis úgy vélem, már a harmadik hely is nagy siker lenne. Nem szabad elfelejteni, hogy a C-kategória mezőnyében a kilenc résztvevő közül öt válogatott csaknem egyforma erejű, közülük bármelyik nyerhet.

A főtitkár alkalmi esélytalogatása már annak tudatában hangzott el, hogy Boróczy Gábor szövetségi kapitány csapatot hirdetett. A 21 tagú keretben három kapus és 18 mezőnyjátékos kapott helyet:

Póznik György, Géczy Gábor, Juhász Zsolt (kapusok), Kovács Csaba, Terjék István, Ancsin László, Ancsin János, Pék György, Horváth Csaba, Kangyal Balázs, Pápai Miklós, Leleszi Zoltán, Kiss Tibor, Scheiber Zoltán, Paraizs Ernő, Farkas József, Hudák Gábor, Orbán György, Mayer Zsolt, Dobos Tamás, Pindák László (mezőnyjátékosok).

DÁTUM

Csak nyári időszámítás?

Mint rendszeren, most is sokadszor közli az MTI, hogy március 25-től áttérünk egy másik időszámításra, szerinte a nyárra. Már most megígérhetem, hogy vasárnap hajnali kettőkor átállítom az órákat, ha kell, még a szomszédnak is szólok, ami után – gondolom – ő értesíteni fogja az ügyeletes mentősdőket, akik kénysszerűbbnyúl szállnak ki értem. Ez a zubbony azonban már nem az lesz, amibe a magyar politikai élet hosszú évtizedeken át burkolódzott, mert vasárnap valósan és jelképesen az urnákhoz járulunk.

Valósan, mert – s ezért csodálatos a magyar nyelv – urna a szavazócédulákat befogadó fadoboz, vagy fémkazetta is, de urna az a jelképes és hamvasztás utáni temetésre szolgáló alkalmasosság is, amely mellett nem gyászhuszárok tartják markukat, s nem méltóságjeljes ütemben lépdelnek az itmaradottak. Szerintem ez legalább annyira az új időszámítás kezdete lesz, ha nem jobban, mint a már lassan megszokott nyári átállásé. Olyannyira, hogy el tudom képzelni, ezután már nem urnának hívják az urnát, hanem mondjuk elvtársna lesz a neve.

Mielőtt azonban valaki azzal gyanúsítana, hogy ezzel egyik vagy másik párt esélyeit latolgattam, s ez ugye tilos ma még holnap, elárulom: először én ezt a szót egy múlt századi hírben olvastam, amely – különös kezdeményezés – az akkori Munkapárt megalakításáról szólt. Lehet, hogy véletlen, de manapság ilyen nevű párt nincs. Munka azonban jócskán akad ilyenkor, tavaszi nagytakarítás idején, az új időszámítás kezdetén...

#

Béke Marosvásárhelyen

A román és a magyar fél megegyezésével, közös közlemény kiadásával ért véget csütörtökön Marosvásárhelyen az az eszmecsere, amely Voiculescu miniszterelnök-helyettes elnökletével a köznyugalom helyreállítását volt hivatott előmozdítani.

A város magyar és román lakosságának választott képviselői, az RMDSZ és a Vatra Romaneasca meg-

bízottai megállapodtak abban, hogy kiegyensúlyozottan kell tájékoztatást adni a marosvásárhelyi eseményekről. A magyar kisebbség kivívta az anyanyelvi oktatás jogának szóbeli elismerését, ugyanakkor ismételt leszögezte, hogy tiszteletben tartja Románia területi épségét. Mindkét fél felszólította saját híveit: hagyjanak fel a politikai sztrájkokkal.

A haláltábor neve: Napos part

Lovecs bolgár város közelében két „hitlerista jellegű” internáló tábor működött 1959 és 1962 között. A példátlan cinizmussal „Napos part”-nak nevezett férfitáborban 200-nál több internáltat minden bírósági eljárás nélkül egyszerűen agyonverték az önjelölt hóhérok. A nők közül mintegy 50-en pusztultak el így. Mladenov államfő felszólítására a bolgár főügyészség már megbízta a katonai ügyészséget az ügy kivizsgálására. A lovceci táborokra úgy derült újabb fény, hogy a helyi lap nyomán foglalkozott vele múlt vasárnap adásában a bolgár televízió. Azóta nincs nap, hogy a lapok valamelyike ne közölne erről részleteket, a túlélők visszaemlékezéseit. Kiderült: maga Zsivkov ellenőrizte azt a – Szpaszov tábornok vezette – részleget, amelyhez a táborok tartoztak. A BKP Központi Bizottsága ezt szinte véletlenszerűen tudta meg. Ennek nyomán 1962-ben Velcsev irányításával bizottság alakult, amelynek jelentést készített az ügyről, azután pedig a táborokat bezárták. Szpaszov tábornok azonban semmilyen fenyítésben nem részesült.

Nagyszöllői cigányok (Kárpátalja)

fotó: kapfinger

Magyar tavasz '90

Aszályos, nedvtelen tavasz ez a mostani. Szikkasztó szelek fojtogató, szemet vakító porzástól szaladgálnak. A száraz földben a tikkadt mag burkát nem tudja szétfeszíteni a csíra. Bő levél, igazjő esőre vágya.

Zavaros is ez a tavasz, hiszen a március nyarat hazudva csalja a fákat. „Korai még” – mondja a gazda a kajszibaracknak, mely hűt a csabútnak s pompás virágcsokorrá változott. „Korai még” – sergegi vissza a rozsdafarkú a kémény tetejéről, mely fölött kémlélő köreit rója a gölya. „Nem tudsz gyümölcsöt érlelni” – szól az öreg cseresznyefa, mit még nagyapám ültett fél évszázada. „Ne higgy a korán elhangzó langymeleg szavaknak. Tudhatnád, még lehet sok fagyos éjszaka. Nézz engemet! Feszengő rügyeim már bontogatnák fehér, fodros kis szoknyácskáikat, de nem hiszek március nyári szavának.” Az öreg körte – a cseresznye kortárs – szégyenlősen lóbálja nagy koronáját. Vén létére ő is bedőlt a csalfa szavaknak, s ághegyen kibontott néhány virágot. „A sok virág csak ígérget – szólalt meg ő is, mint a kert másik nagy öregje –, de termést csak az ígérjen, aki nem hisz a korai szónak. Nedveink elapadnak. Ágaink erőitlen a porba leejük koravén, aszott gyümölcsöinket. A márciusnak nem nyarat kellene mímelnie, hanem lenni magának, ami ő maga.”

Aszályos, nedvtelen tavasz ez a mostani. Szikkasztó szelek, fojtogató, szemet vakító porzástól szaladgálnak. A száraz földben a tikkadt mag burkát nem tudja szétfeszíteni a csíra. Bő levél, igazjő esőre vágya!

Czakó Sándor

Bajból Ukrajnába

Pénteken megkezdte a kivonulást a Komárom megyei Baj községben állomásozó szovjet katonai alakulat. Páncélozott harci járműveiket, teherautó-monstrumalkat a tatal vasútállomáson vagonirozzák. Az alakulat első részlegével, egy rakéta tüzérsgel egységgel pénteken 15 órakor gondult ki a szerelvény a tatal vasútállomásról. A vonat csak Záhonyban áll meg, majd folytatja útját Ukrajnába. A rakodás szombaton folytatódik. A két nap alatt együttesen nyolcvan vagonnyi technikai felszerelést visznek el, és 300-350 katona és tiszt utazik el családostól. A baji lakomány a tervek szerint szeptemberre ürül ki teljesen a szovjet katonák. A nagy értékű ingatlan – a lakotanya, háromszáz lakás, iskola, egészségügyi épület és raktárak – átadásának módjáról, az épületek hasznosításáról még nem született döntés.

Lottónyeremények

5 találatos nem volt. A 4 találatosokra 198 656, a hármásokra 1 271, a 2 találatos szelvényekre 42 forintot fizetnek. A következő hétre átvitt nettó jutalom összege 9 millió forint. Emlékeztetőül a nyerőszámok: 15, 34, 37, 50, 71.

Beleszólt a királylány

A Fővárosi Bíróság megtiltotta a Művelődési Szakszervezetek Szövetsége, Kaleidoszkóp Műsoriroda által kiadott „Miért nem jössz el?” című műsoros kazetta forgalmazását. A bírói végzésre azért került sor, mivel a műsoriroda a Nívó Hangfegyvergyártó és Forgalmazó Kft. engedélye nélkül szerepeltette a kazettán Miklovics Pál tolmácsolásában az Álmodj királylány című slágert. A zenedarab – amely egyébként Homonyik Sándor előadásában az 1989-es év dala lett, s elnyerte a rádió Emerton-díját – kizárólagos joga öt évig a Nívó tulajdonában van. A Kaleidoszkóp Műsoriroda az engedély nélküli kiadással megsértette a szerzői jogvédelem rendelkezéseit.

Győzött a Sajudis

A hétfőn megtartott választásokon eldőlt valamennyi északparlamenti képviselői mandátum sorsa. A 105 tagú észak törvényhozásba a legtöbb képviselőt a helyi népfrent küldi, összesen 49-et. A Vaba Eestü elnevezésű demokratikus tömörülés 29 mandátumot szerzett, míg a Moszkvával rokonszenvező „internacionalista” erők 23 képviselővel lesznek jelen az északparlamentben. Négy küldöttet választottak be a tallini törvényhozásba a szovjet fegyveres erők tagjai közül.

A pozsonyi Pravda „igazsága”

A román kormány ismert nyilatkozata felé hajló kommentárt közölt pénteken a pozsonyi Pravda. Az újság nem kevesebbet állít, mint hogy a szélsőséges nacionalista nézetek és a sovinizmus megjelenik a romániai magyarok között, de a magyar sajtóban és a magyar kormány hivatalos köreiben is. Azt írja, hogy Horn Gyula magyar külügyminiszter sajnálkozása a magyar területek és lakosság kétharmadának az első világháború utáni elvesztése felett bizonyára nem talált rokonszenveire az erdélyi románok körében sem. A kommentárjából kiérezhető a szlovákiai vezetésre is bizonyos mértékig jellemző szemlélet, amely az anyaország határain kívül élő magyarság jogos követeléseire a sovinizmus, nacionalizmus és revizionizmus bélyegeit próbálja rástíni és a követeléseket úgy igyekszik feltüntetni, mint amelyek megbontják a többségi nemzet egységét.

Megjelent a Gulliver

Gulliver néven új színes gyermekmagazin került a hírlapárusokhoz. Az egykori, nagy példányszámú Pajtás című lap megújult utóda a 10-14 éves korosztályhoz szól. Az újság kéthetente, 32 oldalon jelenik meg. Kiadja: a Gulliver Lap- és Könyvkiadó Kereskedelmi Kft.

Közel a célhoz

A Kuala Lumpurban zajló férfi sakkvilágbajnok-jelöltek páros mérkőzésén pénteken a nyolcadik játszmát rendezték meg. A világos bábukat vezető szovjet exvilágbajnok Anatolij Karpov négyórás küzdelem után, 38 lépésben győzött a holland Jan Timman ellen, és ezzel 5,5-2,5 arányú vezetésre tett szert. Karpovnak már csak egy pontra van szüksége a végső győzelem megszerzéséhez.

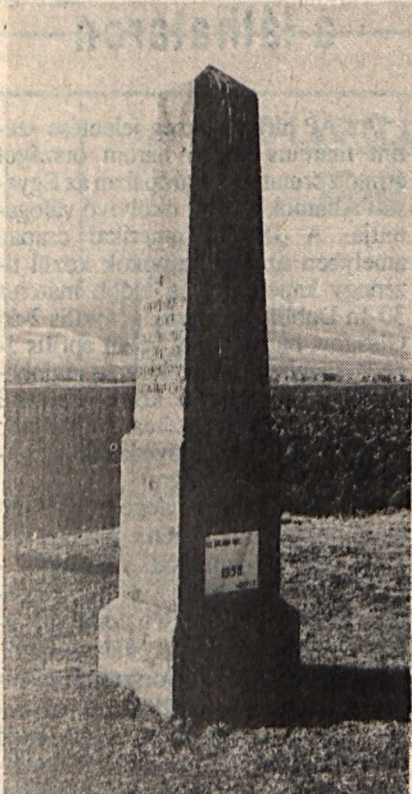
Bush brokkkoli-bojkottja

Nem szeretem a brokkolit, kölyökkorom óta utálok, pedig a mamám állandóan azt akart etetni velem. Az Egyesült Államok elnöke vagyok, és soha többé nem vagyok hajlandó brokkolit enni – jelentette be Bush amerikai elnök csütörtöki sajtóértekezletén. Az elnök régi ellenszenve a zöldség iránt azért került most a nagy nyilvánosság elé, mert a kaliforniai brokkoli-termelők tiltakozásuk jeléül a napokban egy teherautónyi zöldséget küldtek Washingtonba, miután értsültek arról, hogy az elnök száműzte a Fehér Házból a tápláló növényt.

Bush a sajtó képviselői előtt bevallotta, hogy családja megosztott a kérdésben, mivel felesége, Barbara asszony lelkes brokkolievő, s számos kísérletet tett arra, hogy férjét is rávegye fogyasztására. Szerda éjjel, a Mazowiecki lengyel kormányfő tiszteletére adott díszvacsorán Bush a vendég legnagyobb elképedésére függetlenségi nyilatkozatot tett közzé: – Miként Lengyelország fellázadt az önkényuralom ellen, én is fellázadok a brokkoli ellen, s ebből nem engedek!

Hétfői
számunkban
olvashatják,
kik

állnak sorba
127 milliárdért

„Itt vívták a gyergyói székelyek 1707 év őszén az utolsó kuruc csapat a labancok Gyergyóújfalú két részét. Katorzsát és Gálfalvát fölégették Katorzsza lakosságát legyilkolták és a bittó kastélyt lerombolták.

„Nyugosznak ők a hős fiak a csaták után,

Nyugosznak ők sirjok felet zöldel bokor virány”

(Emlékoszlop a Székelyföldön, a Vasláb és Újfalú közötti földút mentén)

Horgászati tilalom

A Magyar Országos Horgász Szövetség Bács-Kiskun Megyei Intézköztársasága megkezdte 5 vagon hal telepítését a Kiskunsági- és Fülzölgyl-csatornában. A haltelepítés miatt teljes horgászati tilalmat rendelt el: március 26-án 0 órától a Fülzölgyl-csatornában április 1-jén 24 óráig, a Kiskunsági-csatornában pedig április 8-án 24 óráig.